

afskoning inberäknas, går till omkring 70,000 R:er årligen. Banken har i år för 1 R:er i Silfver betalt 5 skr: i sedlar, utöfver hvad 1 R:er Hamburger Banco kostat på Børsen. Men som 1 R:er specie Silfver är 1½ sedelskillingar bättre än 1 R:er Hamburger Banco, så hafwa endast 3½ sedelskillingar blifwit uppförade. 3½ skr:s förlust per R:er Silfver gör på 1 million R:er Silfver 36,000 R:er i sedlar; det vill säga: ungefär hälften utaf hvad sedelsfabriken årligen kostar.

För öfrigt synes det oss föga sannolikt, att vår export skulle permanent så öfverflödig importen, att Banken årligen kan öka sin silfverskatt med 1 million. Perioder kunna inträffa då det kan bli förmånligare att låta det gå ut igen, än att hålla på det såsom Draken på godset. Det är allt nog att vi weta att silfvet kan finna väg till oss, om vi skulle blifwa verkeligen angelagne om att förwårswa silfwer. Men i samma mån som vår metalliska rikedom växer, måste och oundvikligen vår industri växa; annars är föga dermed wunnit. Skulle man ej vilja medgifwa allmän frihet åt den kraft som sträfwar efter tillwärt och förkofran, må man då hålla till goda smutsiga skattings-sedlar och kopparslantor.

(Slut n. g.)

Kort öfversigt af Ryska litteraturen för året 1824, samt början af år 1825.

(Forts. fr. N:o 20.)

Under den tidrymd af femton månader, som denna öfversigt omfattar, hafwa, liksom alltid förut, de poetiska verkens antal varit större än de prosaiskes. — W. A. Schukoffski utgaf sina Samlade Arbeten, förut fringsrödde i tidskrifter. De upptaga en förträfflig öfversättning af Schillers Jungfrau von Orleans. — Wuschkin lemnade det sköna skaldestycket: Springbrunnen wid Baktshisaraj. Hans ännu utryckta poem Zigurnarne, skall wida öfwerträffa allt hvad denne berömda och af sina landsmän så högt skattade man redan meddelat. — J. A. Kriloff utgaf förträffliga fabler, af hvilka man snart har att wänta en fullständig samling. — Af N. Gn dit'sch utkom en kraftfull och trogen öfversättning af Klephter-

nas *) Säger, från Rygrefskan, tillika med ett intressant företal. Dessa sönger hafwa mycken likhet med de gamla Ryska. — Mitéjoff utgaf sina Kankebilder, jemte en ny dikts Woinaroffski, hwilken utmärker sig genom djupa känsla samt träsfande naturmåttningar öfwer Uralen och Siberien. — Den massa af abstracta framställningar framstä många poetiska föbryter i furst S. Schichmatoff's Rättter på Grafwarne. — Pakröffskis Ballader äro swaga. — Schischkoff den yngres Soner från Estern förtjena loford för wälljudet i verser och språk. — För öfrigt är denna författares ofta frambliftrande skaldestormåga ständigt fånglad genom härmaning af andra. — En samling af rim och ord under namn af Kalthon utaf Blin har öfwen erhållit benämningen skaldestycke. — Utom dessa hafwa M. Schukoff, J. Kostoff, Wisareff, Nerschajeff, m. m. lemnat poetiska bidrag i tidskrifter.

Öfwen under den nu till gränfning företagne period, fortfor Ryska theatern att lida brist på originela arbeten. Likwäl har den genom sin qwiähet och sitt lifliga skämt bekanta surst Schachhoffskoi, i sin dilogie Du och Wi, ganska lyalligt på scenen infört Voltaire såsom Ungling och såsom Gubbe, samt dramatiskt behandlat episoden Finnen ur Puschkins dikt Ludmilla och Ruslan. — I Moskwa har man uppfört goda öfversättningar af Delavignes L'ecole des vieillards, samt några vaudeviller, öfversatte af Rakoschkin. — I Petersburg har Feodoroff utgifwit lustspeler Gramiloff, samt Dmitrieff prologen Musernas Högtid, uppförd wid stora theaterns bopnande i Moskwa. Men alla dessa öfwerträffas af Gribojedoffs comedie Förståndets Faror. Charactererna äro djerst och skarpt tecknade, måttningar af seder och bruk i Moskwa lifligt framställda, och det hela lifwadt af mycken qwiähet, etd och känsla.

Den framgång kalendrar haft, tillkännogifwer tidens riktning både att skrifa och läsa arbeten af ringa omfång. Fickformaten äro de lyalligaste.

*) Klephter är en Grekisk benämning på anförarne för de icke kufwade bergboerna i Grekland. Det betyder ursprungligen röfware; men hade hos dem blifwit en äretittel, emedan röfweriet mer skälled på deras tyraner.

Den förebild Polstjernan *) gaf, wäkt, snart medtåflan. År 1824 uppträdde M n e m o, s y n e. Deruti utmärker Adolffskis kritiska uppsats både anda och beläsenhet, ehuru beson är dictatorisk och flera omdömen skelwa. Scener ut sorgespetet Argiverna, äfwen som sången öfwer Lord Byrons ödd, af Kachelbecker hafwastort wårde. — Den Ryfska Thalja, theater almanach för 1825, af Bulgarin, innehåller bland andra sköna stycken, ett fragment ut öfwanämnde Gribow, i Doffss lustspel, samt ett ut Rotour's tragedie Wenzeslawi, tydligt öfversatt af Geandres; äfwen som scener ur Den Obeslutsamme, af Chmel'nikski, samt ur Spårwinnan af furst Schaschoffskoi. Desutom winnet ar betet mycket intress, se genom Gretsch's uppsats om Ryfska theatern. — Ryflands Forntid, utgifwen af Koronjowitsch och Suchowitoff, utaf vilka den förfärdigat tidbandan och lefnadsättet under Peter den Store, den sednare skildrar Kosackernes seder och lefnadsätt. Begge uppsatserna äro ganska lifliga och intressanta. Språket i både de poetiska och prosaiska bidragen är rent och sträfwat att rikta sig ur inhemska källor. — Den Newska Almanachen, af Madjin, är icke något ärofult sällskap för de krigs. — De af Baron Delwig såsom utgifwars samlade Nordiska Blommor, skimra full poetisk färgglans af alla namn på Ryfska litteraturens veteraner. Ehuru staldestyckena här upptaga en wida större del än de prosaiska bidragen, så äro dock Däschkoff's uppsats: Bergeri Athos, samt wisa partier i Öreswen från Italien, af stort wårde. Bland dikterna utmärka sig framför andra: Dleg och Andarne af Puschkin, Delwigs ryfska Sånger, samt Huswudskåten af Waratinsky.

(Slut. e. a. g.)

*) Den första Ryfska witterhets kalender, börjad år 1822.

Granen.

Jag alldrig färg och klådnad skiftar,
 Af nordens folk en trogen bild.
 Så wår som wintertid jag hwistat
 Min gröna spira, lika mild.
 Ut alla hägn och wård jag delar
 Mot stormens ras, mot haglets stur,
 I toppen orren muntert spelar,
 Wid foten leka markens djur.

När menskan mina fränder stuter
 Ut alleers stela twång,
 Ett osfördt lif på fjellan jag njuter
 Och sjunger der min frihets sång.
 Ej min natur jag mågtar dämpa;
 När wåstign leker i sin dal,
 Jag will med nordanwådran kämpa
 I himlarymdens blåa sal.

Den sorgsna nattens näktergalar
 Ej hos mig hysa jag förmår;
 Ifrån min krona göden talar
 Med friska slag hwartenda år,
 Wist tusenårig är hans wisa,
 Ej konstig i sitt enkla loyp,
 Men hwarje wår dock alla prisa
 Hans påskning från min gröna topp.

Som på en fyrkas spira knoppen
 Förgylld mot dagen blänker fram,
 Så sohn hwar morgon står i toppen
 Utaf min barrbehöjda stam;
 En fogel, prydd med purpurwingar
 Snart öpp mot himlens loft han far,
 Naturen waktar, sisthan klingar
 Och Neptun spänner för sin char.

En Fröjas stad, midssommarsdagen
 Jag samlar, under lek och dans,
 De friska, nordiska behagen
 Ikring mig till en blomsterkrans,
 Jag ung och gammal till mig bjudet
 Att willigt lyda glädjens röst,
 Och polskan, som kring fullen ljuder,
 Är klangen från mitt eget bröst.

Rättelser.

No 20. — Sid. 1 sp. 1 r. 13 st. bonnenterne, l. adon-
 nenterne; st. grundad l. grundad. — r. 15 st. ceremonie l.
 economie. — Sid. 2 sp. 1 r. 8 st. 32 l. 72. — sp. 2 r. 10
 st. 1678 l. 1672. — Sid. 3 sp. 1 sista rad. st. allt. l. och
 — Sid. 4 sp. 1 r. 26 st. utre l. icke.

Stockholm, tryckt hos Carl W. Carlsson, 1826.

K o m e t e n.

N:o 22.

Onsdagen den 22 Mars 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Enligt hvad man med säkerhet tror sig weta, har den läsande allmänheten innan fort att förwänta en samling af Herr Lector N. Graffströms Skaldestycken. I bland dem skall äfwen upptagas hans öfwer den Kongliga Förmåningen inlemnade täflings-sång, hwilken wid Swenska Academiens sednaste högtidsdag erhöi dubbla stora priset.

Förklarung.

Det är wiserligen få saker hwilka till den grad sakna interesse för allmänheten, som en tidnings förswar i afseende på de mot honom gjorda anfall, framför allt då de icke röra något ämne af allmän angelägenhet. Redactionen af Kometen har derför låtit alla sådana hittills passera och endast, så mycket den kunnat, bemödat sig om, att låta det som varit grundadt i dessa anmärkingar, för framtiden tjena sig till rättelse; men alldeles icke ingått i någon polemik om sitt eget värde, öfwer hwilket den läsande allmänheten i alla fall dömer efter wälbehag och förefallande omständigheter. Men i sådana handlingar, då angreppen röra redactionens moraliska character och medborgerliga anseende, och man kan förutse att angriparen skulle, lika lömskt som han anfällit, wilja begagna styfnaden såsom ett tecken till medgiftwande och erkännande af besyllningarna, så inträder ett annat fall, och man måste känna sig pligtig att offentligen ingå i swaromål.

En sådan handling har nu för Kometen inträffat. — Det är bekant, att under loppet af förflutna år från flere håll satiriska uppsatser utkommit, hwilka äsyfta att göra det råa stryket, det oförsvun-

ta rabulisteriet och den stora bristen på reelt värde, som utmärker dagbladet Argus, till ämne för årtidjet. Det är bekant, att Kometen härwid icke varit öfverksam och det är äfwen bekant, att allmänheten icke sett detta utan bifall. Detta war för den, som åtagit sig att "utbilda national medvetandet", och gått ut på att verkställa det antingen medelst aftrykning af långa rättegångshandlingar, eller med berättandet af oftast falska nyheter, eller med åndelösa, i ett barbariskt språk uttalade årior, — detta war, säga wi, högst oangenämt för den som på dessa storverk grundade sina anspråk, att hessas för den ende publicisten i Sverige. Och utan talent att afwisa skämt med skämt — helst hans ett par gånger gjorda försök dertill slagit mindre lyckligt ut — hade han ingen annan utväg att wälja, än att då och då upphäwa nödrop öfwer misstännandet af sina förtjenster, eller anfri om "serwilism," så snart någon anmärkte att de Argusiska brandsignalerna, wid många tillfällen, woro öfwerflödiga och löbliga. Spåraf låt man dock icke afsträcka sig och lusten att begabba den, för någon tid sedan så förfärlig anfedd Argus, blef allt mer och mer allmän. Nöden låg på, något stort måste wägas — om detta och skulle vara blott något stort i dålighet — och Argus förstod verkligen finligt och behändigt, att begagna hwad tillfället erbjöd. Ty huru mycket hade han icke wunnit, om det lyckades honom att bibringa allmänheten den tron, 1) att alla de anfall han nödgats uppbåra, endast utgingo från en wiß sect, från en instränkt förening af några få personer: det skulle sedan heta för beundrarna i salubodarne och wid källardiffen, att den egentligen stora allmänheten omsattade honom med ynnest och bifall; 2) att dessa angrepp på honom härdröde



från en inrättad pappfabrik, hvilken hotade ej mindre borgarhusen wid Skeppsbron, wid Westerlånggatan och Drottninggatan, än de på Söder: han kunde då ge sig anseende af att icke tala i egen sak, utan endast såsom nitiskt stände för tryckpressens wärdiga bruk; och 3) att det dock hufvudsakligast war ifrö för upprätthållandet af tryckfriheten, hvilken man naturligtwis med allt detta planmåsigt wille undergräfwä, som lofat hans tungas band: ty sålunda kunde han framstå såsom den wärdige patrioten, och med egen hand och högtidlig geste påfatta sig med borgarekronan. Det war en småsak, om detta ädla stycke icke skulle kunna winnas utan genom sammanhopandet af en stor massa låga insinuationer och p'umpa osanningar; ändamålet adlar ju medlen och Argus har, genom flersaldiga försök erfarit, huru mycket af dessa slags medel hans allmänhet tål. Planen war alltså färdig och utfördes med fullkomlig Argusisk sårwelse, wältalighet och grundlighet i numrorna 18, 19, 20 och 21 af det långa tidningsbladet för detta år. — Ett beundransvärdt konststycke winner alltid wid en förnyad skärskådning och wi uppmana allt derföre wära läsare, att med öf taga ifrågawarande Argusiska stormverk i närmare besongfigte. Alla dess herrligheter kunna wi wisserligen icke utpeka; derföre skola wi inkränka oss till att ställa uppdyktningarnes orimlighet och själswa procedurens feghet, i den klaraste dag.

Kometen wille Argus, af lätt begripliga skäl, egentligen komma åt. — Dastadt den hemlighetslöbja han påstår att Kometens redaction påhängt sig och det egna brott han dermed wille hafwa den lagdt till last, är det temmeligen bekant, af hwilka redactionen utgöres. Huru kosteligt wore det då icke att kunna föregifwa, och ännu mera om man kunde bringa någon att tro, det af hela Sveriges två och en half millioner menniskor, endast dessa få personer sunno Argus tankelättig, colibradositt och oförflämb. Det war således en icke illa beräknad uppdyktning, att från nämde redaction härrörde och utgått icke allenast alla de ferskildt mot Argus tryckta småre skrifter, — ehuru påtagligt stilens olikhet bewittnar, att hwarfen Argusiska Dynastien eller Prophetian om Argus eller Nyårswandringen kan wara af samma hand, som Argus i Olympen, och denne åter icke af samma, som tecknat Fredsöförslaget och gifwit Julklappar

åt Argus — utan äfwen de sribbskrifter, som, under längre tid, mot honom i Journalen varit införda, ja! till och med hela tidningarne Gran-skaren och Argus IV: tidningar äfwer hwilka Kometen ganska beståndt yttrat sin mening. Men det är ju icke blott nu nämnde brochurer och tidningar, som funnit Argus wara ett påsande måt för tablett och satiren? I Markalls fömnösa Rätter, finner man honom träffande tecknad efter naturen; i Spader Dame strattas godt på hans bekostnad, och i Dagligt Allehanda, i Stockholms Posten, till och med i Fablu Beckoblad har man icke skonat honom. — Är nu allt detta foster af Kometens redacturer? — När man framträder med uppenbara osanningar och wille bli trodd, måste man se till att bibehålla rimligheten!

Dock härmed hade ändå icke varit så mycket wunnet. Men händelsen wille, att tid efter annan, under de sednare månaderna, utkommo åtskilliga, af motsvarande stentrycksplancher åtföljda småskrifter, hwilkas titlar ganska beståndt angåwo för hwilket publicum de blifwit skrifna, och slutligen framträdde äfwen en tidning med samma ton och syftning, som dessa skrifter. Argi tactik erbjöd sig nu sjelf. Klart insåg han, att i fall det lyckades honom, att inbilla allmänheten, det Kometens utgifware woro upphofsman till besagde skrifter, så skulle han möjligen i allmänna opinionen kunna nedsätta det — han såge hwad han wille — honom i wägen liggande och beswärliga dagblad *). Således, utan att besinna, det han genom sitt offentliga omtalande skulle gifwa ny fart åt dessa pappwiler, utan att besinna det caricaturer funnits i alla tider och att flere varit liktidige med Argus sjelf — af hwilka han icke lärer hafwa förgått en kallad Rowaktaren — fastän det icke föllit någon in, att påstå Argus till dem wara upphofsman; utan att besinna,

*) Mer än en har gifat, att ännu en annan omständighet werkat såsom bimotiv. Den stentryckare, hvilken nämnes såsom utgifware af Paterna Magica och öfriga skrifter af samma anda, hade också — som man å Göttricks boklåda kan erfara — tryckt några figurkort till en så kallad Friare-Spelet, och bland dessa förekommer äfwen en secretair Mosaik i ytterligt modern costume. Utom andra likheter med Alexander den store, har Argus äfwen den, att han icke wille se sig porträtterad af någon annan än Apelles. — Hwarföre icke då begagna tillfället att, som orospråket lyder, så två flugor med en smäll, då han inbillade sig att skällan war neg stordert!!

allt detta, säga wi, företog Argus, med den oblyg-
het och den slingriga långsläpighet i uttrycket som är
honom egen, att i N:o 18 sammanröra utropen om
de mot honom riktade brochurer och om de caricar-
turiska småskrifterna, hvarvid man ser det han,
utan att uttryckligen påberöra Kometens redaction för-
fattandet af dessa sednare, dock will hafwa detta förut-
satt, och det så konstigt och på sitt sätt fint anlagdt,
att man skulle vara frestad att kalla det genialiskt,
om det ej i sig sjelft wore enfaldigt och föraktligt.
Men då derefter i Kometen inlöst en uppsats, hwilken
med strängare alfwär än hittills, blottade hela lum-
penheten af det Argusiska wäsendet, så gaf harmen
tillwärt åt hans mod, och nu träder han fram i N:o
20, och will, under återopande af innehafwande "fac-
tiska bewis", insinuera att alla de skrifter dem han
stämpat som de laglöfaste och nedrigaste passwil-
jer, skulle vara, under samråd med Kometens öfrie-
ge redacturer, författade af en wiß kånd person.
Wi som ej rådas någon dager öfwer våra handlin-
gar, wi uppmåna härmedest Argus att öppet namn-
gifwa den han menar, och framdraga sina "factiska be-
wis." Dock måste dese vara något mera bindande
än det han i N:o 20 anför, då han berättar, att i
Kometen skulle förekommit ett förswär för caricatu-
rerne, och likwål dermed sagt blott en hos Argus
ej owanlig osanning; emedan i Kometen för dem
icke något förswär förekommer, men wäl en sam-
manlikning mellan de uppgifna bewefelsegrunder till
den ena af dem, och de, som stönjas hafwa fram-
kallat de satiriska skrifterna mot Argus *). Wät-
tre, wi upprepa det, måste alltså hans "factiska be-
wis" vara, om han wid dem skall kunna trygga sig;
ty wi ämna icke stänka Argus något efter, utan full-
ständigt begagna de medel han lemnar oss i händer-
na, för att stämpla honom med all den litteraire wan-
ära, som han under sitt ephemera författarelif så flit-
tigt arbetat på att förwårswa.

Kan neml. något lägre tänkas, än detta be-

*) Medwetandet tyckes småningom hafwa waktat hos den
store ordwringaren, att möjligtwis denna osanna upp-
gift icke skulle blifwa trodd, och derför framtom han
i N:o 21 med den förmodan, att Kometen wäl skulle
skäligen kunna erinra, att denne icke anfört något förswär
för Drasslottet, etc. Denna erinran gör också nu Kome-
ten, dock utan utropande af något peccavi, emedan han
det icke behöfwer, utan med ett tillförsigtigt hänwifwande
till sina bestämda ord och sin klara framställning.

möddande, att wilja pådiktta sina motståndare ett
författareskap, det han sjelf angifwit som det allra
nelligaste, utan att han möjligen sjelf ett ögonblick
kan tro på hwad han i så nedrig affigt föregifwer.
Ty raft ogbrligt är det, att den som ännu har en
gnista omdöme i behåll, kan inbilla sig att t. ex. tex-
ten till Drasslottet skulle kunna härdras från nå-
gon som skrifwit en rad i Kometen. Aldraminst
kan en sådan förutsättning vara tänkbar hos Argus,
hwilken så noga snofar efter andras förhållanden,
att han till och med wet, huruvida Komet redacteu-
rernes namn äro antecknade å prenumerationslistan
i boklådan der tidningen utdelas, och hwilken, till
följe af detta sitt skickligt drifna spioneri, måste se-
kert länge sedan hafwa wådrat upp sakens rätta för-
hållande, samt småskrifternas verkliga författare. —
Och ett sådant, mot bättre wett och wetande gjordt
falst föregifwande, skulle härsluta blott af nit mot
smådelser! — Nit mot smådelse af Argus? —
Han, som egentligen wunnit sin ryktbarhet genom
ett oförsynt smådande af lefwande och döda, ifrån
fäderneståndets fordrne regenter: Gustaf II Adolph,
Carl XII, Gustaf III, o. a. ända ned till länsmän
och polisbesjenter, och som i sjelfwa dessa nu ifråga-
warande uppsatser framställt en oförståelighet och
läghet som i vårt land alldrig haft sin like.

Och detta är gjordt till Tryckfrihetens flyddan-
de, af samma tidning som wid åtföljiga tillfällen up-
pat sig wata en wån af tryckwång, så snart det
drabbat andra *). Och denna besyffning, att plan-
måfigt wilja undergräfwä en fri yttranderätt, göres
mot redactionen af en tidning, hwilken, såsom Ko-
meten — icke med utspredande af muntliga historier
om wederbörandes gjorda föröbljelseföröf — utan med
bindande skäl talat mot godtycket i tidningars be-
handling. Man skall wata Argus, för att wata så
oförståel. Men i den wågen är hans förmåga os-
måttlig. Ett bewis derpå har han lemnat i N:o 20,
genom den lika så brottsliga som lågt och försåt-
ligt gjorda insinuation, att wederbörande skulle haf-
wa tillställt dessa anfall mot "Borgarhuset på Sö-
der" och mot — Argus, för att få anledning att in-
skränka tryckfriheten nästa riksdag. Guru djupt må

*) För att lemna ett exempel bland andra, läse man He-
ge yttrande om andragningen af Conversations-Bladet,
i N:o 103 för 1824 och N:o 3 för 1825.

ste man icke vara fallen ur sans och all blygsel, för att vilja antyda något sådant? Emellertid skulle bewiset för denna förmodan vara, att tryckfriheten år 1812 blifwit inskränkt, med antedning af Grewes mshlens smådeskrifter och den scandale wärdte. Argus år således till den grad inbiten i wanan att berättat hwad icke sannt år, att han ej kan ansåra något i enlighet med rätta förhållandet. De egentliga scandalewärdande Grewes mshlens skrifterna woro af år 1815, och inskränknigen af tryckfriheten, år 1812, yrkades förnämligast under åberopande af det ofog, som drefs af några Argi föregångare på den af honom så kallade "publicistiska banan"; men bestås efter helt andra beweelsegrunder, hwilka kunna läsas i Excellensen m. m. af Wetterstedts tal öfwer ämnet, och hwilket tal egentligen bestämde utgången af frågan.

Det andra profwet på sanningslöshet har Argus framställt i N:o 21, der han en hel sida igenom insinuerar, att Kometen försvarar smådelsen så länge den tråffar ofrälse, men att den skulle anses densamma högst brottlig, om den drabbade gresliga och friherrliga hus. Kan wäl någon mera illken beskylning tänkas? Men Argus försöker alla wapen för att förblinda, om ej andra, åtminstone den råa massan, hwilken tror på allt hwad som ser svart ut. Theoretiskt i wår uppsats om stat hafwa wi yttrat den öfvertygelse, att Adel år ett nödwändig element i hwarje wäl organiseradt samhälle, om den också saknar både adeligt namn, stöldemärke och privilegier. Wi dela i det fallet öfvertygelse med mångfalldige allmänt högaktade filosofher och statsmän, och ibland andra med en, den erkändt sannast liberale, och mest fördomsfria, hwilken ej blott det fria England utan äfwen hela Europa i sednare tider frambragt *).

Genom allt det föregående hoppas wi hafwa tydligen utwedlat, att yttersta roten och grunden till Argi närwarande passivitet och smådelsbeskylningar, war harmen att se sig offentlig beskrattad och att känna sig jemnt följd på hålarne af ett tidningsblad, hwilket mot honom nyttjade wapen dem han icke har förmåga att bruka. Och derföre besyfler han redacturerna att vara smådeskrifware, af weder-

* Hvem kan wäl den mannen vara? frågar Argus. Will Argus offentlig erkänna sin ofunnighet, så skall han så weta detta namn, med hwilket han sedan kan prunka i någon af sina långa spalter.

börande lesda frihets- och publicitetshatere, samt slutligen de förnåmas loftalare på ofrälseståndens bekostnad. Man måste medgifwa att af de fyra hus wudsakliga egenskaper, hwilka utmärka en stor polemist, besitter Argus wiserligen den ena, neml. den polemiska fictionen; ty han diktar utan heid och mått. Men då han deremot alldeles saknar de trenne andra lika om ej mera nödwändiga, neml. kloshet, årlighet och framför allt ädelt syfte, så kan med skäl på honom användas de gamle Homeridiska verserne om den föraktlige frobaren Margitos:

"Denne ej till kowaktare Gud gjort, icke till strids-

man,
Eller till annat hwad skickligt år. Narr war han i allting."

Emedan wi förmoda, att en hwar med känsla af heder, har ur det anförda hemtat anledning att studera sitt omdöme om den lömskhet som år huswuddraget i Argi publicistiska character, skulle wi fela mot den aftning wi äro öf själwe skyldige, om wi ytterligare ingingo i några directa swaromål emot honom. Så mycket mera, som det år hans wana, att idkellingen sjunga om den wisa, han en gång börjat gno'a. Och hwad grund kunde wäl gifwas, att ett hoptraslande af tautologier och sammanhangslösa ofanningar någonsin skall nå sitt slut!

A n m å l a n.

S Herrar Normans och Engströms bokläda år subscription öppnad på en öfversättning af Aristophanes comedie: Molnen. Arbetet, tryckt på godt papper, med wackra stilar, öfversätter ej i pris 32 s. Boco. Öfversättaren år den för sina så utmärkt lyckliga tolkningar af Shakespeare, redan hos allmänheten bekante, Hr Thomander. I fall detta hans försök skulle icke er gynnande uppmuntran, ernar han efter hand ..ana återstoden af Aristophanes lustspel. Redactionen af Kometen har ansett för sin pligt att anmäla detta för wår litteratur så wigtiga företag, öfvertygad att det säkerligen gifwes många, som med ett warmt deltagande skola omfatta försöket, då wi, till närwarande tid, från Grefskan hafwa så få öfversättningar af något utmärktare värde.

R ä t t e l s e r !

N:o 21. — Sid. 3 sp. 1 r. 2 nedst. s. Önditesch, l. Önditsch. — Sid. 4 sp. 1 r. 17, 18 s. Korniwitsch, l. Korniwitsch. — r. 18 s. Suchorukoff, l. Suchorukoff. — r. 27 s. Kimra full, l. Kimra i full.

Stockholm, tryckt hos Carl M. Carlson, 1826.

R o m e t e n.

N:o 23.



Lördagen den 25 Mars 1826.

3 **Antledning af Revisorernes Berættelse angående Banco=Været.**

(Slut fr. N:o 21.)

Såsom vi i det foregående anmærkt, lemmar berättelsen ingen oppgift på utgifterne og specialiserar ej helter inkomsterne. Vi hafva ikkval forsogt att efter de spredda data som vi sunnit, göra en approximativ berækning for 1824 og få vi här meddela den.

Pag. 39 oppgives totata årsvinsten for 1824, till	R:dr	471752: 42. 2.
For att få Bankens brutto-revenu for 1824 tillægges Banco-Discontens omskostnads rækning —		
pag. 24	R:dr	31391: 44. 10.
Obtægts Disconts d:o d:o pag. 27		10060: 43. 9.
Malm Disconts d:o d:o pag 28		8596: 5. 6.
		<hr/>
		50048: 46. 3.

Bankens administrationskostnad, efter oppgift i Finance = Comitèens Betænkande pag. 52	200000: — —	
Ræntor till Innehafvarne af Læne Bankens obligationer	35000: — —	285048: 46. 3.
Summa Bankens brutto revenu		<hr/>
		756801: 40. 5.

Hade, for Bankens fordran af Staten 11,696979, rænta lika med de forra åren utgått, så hade rænte-revenuen blifwit blæd med 232,000 og brutto-revenuen utgjort] 988501.

Discontbreffsen ger fôljande resultat. Capitalet, anvændt i Discontbreffsen år 1824, utgjorde, enår medium tages af ingående og utgående balancen, se pag. 38, 8,000000

Behællna ræntewinsten, se pag. 30, 394975.

Administrationskostnaden . . . 50048. — 445023.

Brutto-revenuen giæf således till 5,56 eller något ôfver 5½ p.C.

Administrationskostnaden . . . till ½ p.C.

Netto-revenuen till 4,99 eller nåra . . . 5 p.C.

Forbæden utaf att oppbæra ræntan i forskott, tillægð stræf-ræntan for fordrôjd återbetæling, har således inbrægt en summa af 50000 R:dr. Når af brutto-revenuen 756801.

afdræges Discont-revenuen . . . 445023.

återstår for Bankens ôfriga inkomster 311000. — 756801.

Deffe hærflæta fræn capitalerne fæstade i lænen mot rðrlig pant, pag. 38 lit. b.

og lænen mot ordrlig pant lit. c., samt utgåbra tillsammans, når medium tages af ingående og utgående balansen . . . 8,360000.

Brutto-revenuen giøtde således . . . 3 7/8 p.C.

Administrationskostnaden 200000 R:dr 2 1/8 p.C.

Netto-revenuen 1 5/8 p.C.

Bankens fordringar, for hvilka ingen rænta betætes, beræknade efter medium af ingående og utgående

hånser, nem'. hos Staten, se lit. f.	11,600000.
hos Discout utredningen, lit. g.	1,700000.
hos Cama-Bolagen, m fl. lit. h.	3,700000.
hvar till ytterligare kommer beloppet af de i Vereibancoskulden upptagne Rikse- gäldscedlar, lit. i.	4,000000.
utgjorde	21,000000.
Skulle dese nu mera icke fruktbara- de poster utgå från fordringssumman, så försvunne icke allenast behållningen	10,000000.
utan uppkommer enbrist af	11,000000. — 21,000000.
Antoge man 1 R:dr i silfver lika med 120 skr eller 2½ R:dr i sedlar, så blef- ve tillgången skad med 1½ gång sum- man af redbara mynter som utgör c. 5,000000; det vill säga skad med	7,500000.
och blefve då bristen	3,500000.
	11,000000.

Vi sluta härmed för denna gång våra medde-
landen, i anledning af den sakrika berättelsen. Utan
anspråk uppå att vara ofelbara i våra åsigter, är
det fyllest tillfredsställande för oss att öppet hafva
meddelat dem, och derigenom måhända hafva be-
stämt andra med större insigter att göra det samma.

— + + — *fr B. v. Johansson*

Christi uppståndelse.
(Med anledning af Kungsholms kyrkas altartafla *)
Grynningen.

Ännu svilar natten öfver land och hafven,
Matt blickar hoppet från sin himmel ner,
De mörka dimmorna kring kalla grafven
Likt hemsta vålnader man irra ser.
Med stilla klagan Riddrens höja ilar
Kring brtagårdens dystra sorgepilar,
Der den Öddblige bland wärens liljor gick,
Han är ej mer den himmelskt Gudafända,

*) För alla våra läsare i landsorterna torde det icke
vara bekant, att Professor Westin målat den all-
mänt berömda altartafeln i Kungsholms kyrka. Äm-
net är Christi uppståndelse, och de trenne Englarne wid
grafven: Kron, Kärleken och Hoppet.

De ljus, som wid hans wägga woro tända,
I töcken flocknat wid hans brustna blick.

Står ej natur'n i sorgedof och gråter? —
Den glans, som förr kring Labors höjder stän,
Ej öfver cedrarne mer ljusnar åter.
Der bruar mörkrets swarta flod allen,
Ur dödens haf förpestad ånga lågar,
Ur afgrunds djupen nattens furste tågar,
Mot slumma mulden meniskan sunker ner.
Ej någon tröst i hennes själ sig gjuter,
Förgäfves i sin samn den graf hon sluter,
Som intet swar på hennes klagan ger.

Dock redan det leker i molnen en strimma,
Den widgar sin ström öfver watten och land;
De n skvarne börja som rosor att simma
På lustrymdens wåg i en purpurdd brand;
Allt mera sig svingrar det nattliga töcken,
Och blomman, som tynande stod i sin öken
Uppfriskas af daggen och ljusstrålens swall.
Så stolt höjer cedern ånyo sin krona,
Så gladt börja wafnade foglarne tona,
Så mildt lyser dagen på bösjans friskall.
Wid korset, der dödsengeln strätt sina pilar,
Der törnkronan b'odig bland liljorna hwil r,
En susande lifeflägt ånyo går fram.
Det dagas på fästet, så ljusst blir i öster,
Det höres i rymden mång' tusende röster,
Som jublande sjunga: O rene Guds lam!

Allena wärdig
Är du att bryta
Bokens insegel,
Grafwen upplåta.
Ty du är dödad
Från werldens begynnelse;
Har med ditt blod
Öf igenlöst,
Och öf gjort
Gudi till prestes
Och till konungar,
Hwilka jordene
Skola regera.
Allena Du är
Wärdig taga
Kraft och rikedom,
Wisdom och starkhet
Ära och lof!

Solens uppgång.

Hvem väckte dig opp
Ur din nattbjudna bädd,
Du som rosenklädd
Står i palmernas topp?
Säg, o sol, hvem som gaf
Dig den magten att gå
Ur din dimfyllda graf,
Utur morgonens haf
Och dess gullbjör små?
Är du ett förebud
Af den stora dagen,
Uppståndelsens dag,
Af honom som kalkas,
Den mäktige segraren,
Dödens förkrofare,
Fursten till lifwet,
Himlarnes Gud?

Så döj då och rena i höljans kristall
Ditt anlet, att klart det må lysa och strimma,
Som förr, när du steg utur allmörkrets swall,
Att fram öfwer lustgårdens blomängder glimma.
Du måne, som står der i morgonens sal,
Sinn stadna en stund uti Njalons dal,
Det heliga, mäktiga undret att skåda,
Som sig denna dag för hwart öga skall båda!

Dwinnornas wandring till Griften.

O Dwinnohjerter först i werlden
Så ömt du trycker öf till dig,
Du följer öf den sista sården,
På grafwens mörka, dystra stig.
Ut din blick bo känslans tårar,
Och öfwer kindens rosenwårar
Dess milda skimmer sprider sig.

Ett öddligt föremål dock himmer
Ej eders tanke der I gå,
En himmelsk kärlek hos er brinner
För menskoslagets Gudafon.
Till grafwen edert hjerta ilar
Som före solen österns sten,
Der eders hulda älskling hwilar
Inunder marmorns kalla sten.

O förjen, o gråten ej fastän han slagen
Af döden, der ligger i skofrets förvar.

Snart lösas hans boja. Uppståndelsedagen
Ne'n höjer på grifternas segrens standar.

Wid korset gingen I att blanda
Tillsammans sorgens bittra tår,
Wid grafwen lifwet snart skall randa
Sin glans för er i ewig wår.

Örnefronan fring hans tinning
Byts i herrlig segerwinning.
Stenen wältras skall från griften,
Låsen deruppå infriken:
Christus under lifwets skiften
Wågen, sanningen och lifwet är.

Engeln som afwältrade stenen.

Du som stängde Edens port
Ned från himlen ila fort,
När som grafwen sig upplåter
Loppnas paradiset åter.

Wältra bort stenen från griften, ur mullen
Spira änyo skall lifstrådet opp,
Likasom förr på den blommande kullen
Der det i Lustgården höjde sin topp.

Chor af Englar.

Så tystne de sorgliga ljuden,
I qualkölda bröst mer ej klagen.
Till fröjd och öddlighet buden
Är menskan af Gud denna dagen.

Det lif, som med werlande skiften
War följdt utaf plågan och nöden,
Änyo går opp utur griften,
Att alldrig mer dö uti döden.

Hwar Engel i hwitklädda struden,
I dag står med harpa i handen,
Och hålsar den andliga bruden,
Som Christus förlofat ur banden.

Er pryden med himmelska palmer
I härar, och wälben och throner!
Opp, sungen lofsägande psalmer,
Opp, stämnen de heliga toner!

Trons Engel.

Min förwisän är då sann,
Ej af dödens hand mer fången

Utur grafven är Han gängen,
Herren Gud, vår Frälserman.
Edmjukt stämman himlasängen,
Wid hans höga thronpall an!

Hoppets Engel.

Uti jordens mörka dal
Gick jag sorgsen och bedröfwad,
Själten fylld med tunga qual
War all himmelsk tröst beröfwad.
Lynande wid korssets fot
Sjönt mitt mod, blott hoppets strimma
Styrkte änn i nattens timma,
Till dess dagens gyllne flot
Skingrade hwar twiflets dimma,
Och af nådens ljus en strimma
Kom mitt sorgsna bröst emot.

Kärlekens Engel.

Kärleken är stark som döden,
Intet offer är för stort.
Ärma hjertan, I som böden,
O hwad har ej kärlek gjort
För att lindra, trösta, stöja,
Och hwar tårne undanböja
På er branta wandrings stig?
Dock ej blott för bröders smärta
Loppet är dess englahjerta,
Högre lyfter kärlek sig.
Öfwer stoftets regioner
Till de klara spherers throner,
Dyp o Ewige, till dig!

Maria wid grafven.

Är han finnes icke här
Den jag förjer borta är,
Ho har honom från mig röfwat?
O mitt hjerta, förr bedröfwadt
Nu blott dödens jemmer bär!

Fromt tillsammans jag här knutit
Nardus, mirrham, aloe,
Att som gåfwa honom ge.
Nattens timmar r'en förflutit,
Är! men i förgångelse
Slumrar än den helige!

Frälsaren uppenbarande sig för Maria.

Dwinna, wi gråter du?
Se den du förjer
Ej mer af dödens
Boja är fångslad.
Ärterleswande
Har han utgått,
Herrlig, förklarad,
Utur griften.
Afgrundens furste
Krofad är worden.
Döden i segren
Uppswulgen är.
Upp till min fader
Och eder fader
Drager jag nu.
Snart I mig finnen
Äter ibland er.
Och se'n för ewigt,
Fast osynligen,
Är jag er när,
Till verdens
Ättersta dag.

Tillämpning.

Så är då nattens dystra väckt förswunnen,
Och willans töcken jagad från vår jord.
En herrlig seger öfwer döden vunnit,
Ett ewigt lif i tron på Herrans ord:
Det ord som i hwar mensko bröst står skrifwet,
Att Christus är uppståndelsen och lifwet.
Ly utan honom ingen frälsning finnes,
Och blott i honom salighet och frid
Genom honom lifwets krona winnes
Förutan honom endast ewig strid.
Låt dersför aldrig selfskofheten bädda
Din säkerhet på denna falska tro,
Att self du är den Gud, som kan dig rädda
Ur syndens lustar, som inom dig bo.
Du fallen är. — En Gud blott kan dig draga
Ur willans djup, din andeliga nöd.
Ej af dig self du mågtar återtaga,
Det lif som en gång dödt en syndens nöd.

Se vägen är banad,
Och himlen är klarnad,
Så följ då den strät
Som leder till lifset,
Till fadernehuset;
Följ troget i nöden
I lifwet, i döden
Din Frälsare åt.

R o m e t e n.

N:o 24.



Lördagen den 25 Mars 1826.

Svrikes Nyheter.

Stockholm. En Swensk öfversättning af Shakespeares förgespel Othello är lagd under präßen. Öfversättaren är Herr Karl August Nicander.

Svenska Skall, om några månader, tryckningen påbörjas af Herr Thomanders öfversättning ut af Lord Byrons dramatiska dikt Manfred.

De af Herrar Byström och Fogelberg i Rom förfärdigade och redan länge hitväntade konststycken, hafwa nu anländt, och man är sysselsatt att uppställa dem i de rum, som tillhöra Akademien för de Fria Konsterna.

Första häftet af det Galleri öfver Fredmans Epistlar, som Herr Chievitz förslidne är annonserade, är nu utkommet. Försktet tyckes vara lofwande, och detta häfte innefattar Fredman, Ulla Winblad, Mowitz samt Jergen Puckel, af hvilka Mowitz är mästertligt tecknad. Ulla Winblad synes minst lyckad. Vi önska och hafwa redan all anledning till den förmodan, att detta försktet finner en förtjent uppmuntran. Hr Chievitz äger andra teckningar färdige, hvilka efter hand komma att lemna stentrycket. Några af dessa äro förträffligt utförde. Kunde wi hoppas att framdeles se äfwen de puer aftecknade, hvilka företrädeswis beskrifvas i Wellmans sånger, så ägde nationen en lesiwande och fullständig tafsla af det lif, som denne stora nationela skald så snillrikt förstått att måla.

Smädelse, Satir och Comik.

Smädelse, säger vår nu gällande tryckfrihetslag, utgöres af "angripelser mot ensild man, hvilka ä ära gå eller för des borgerliga namn och rykte förklenlige äro." För att om denna förklaring winna ett tydligare och säkrare begrepp, må wi taga des ättilliga delar i närmare skärskådande. — Swad kan för medborgerligt namn och rykte wara förklenligt? Eller, då detta är något negativt, wilja wi först undersöka hwad des positiva motsats betyder. Medborgare är den, som lesiwer under borgerlig lag, och icke förverkat sin rätt att i utöfningen af sina medborgerliga rättigheter skyddas af denna lag. Till detta skydd blir han oförtjent endast derigenom, att han bryter mot hwad denna lag hjuder; och dertfore är det genom brott, genom att ådraga sig juridiskt ogillande eller straff, som man förspiller sitt anseende och sitt goda namn såsom medborgare. Här af tyckes det wara klart, twad man menar med det för borgerligt namn och rykte förklenlige, hwilket utgör smädelse. Allt utspridande, allt offentligt utsägande om en medborgare af det som inför juridisk lag är brottsligt, eller allt antydande af att han begått gerningar, hvilka borde beröfwa honom rättigheten att, under lagens beskydd, lesiwa lugnt och osördt, är smädelse, och om denna i tryckt skrift uttalas, uppkommer hwad man kallar Pasquill. Allt sådant är i sig sjelft brottsligt och otillbörligt, emedan man i hwarje samhälle har gifna auctoriteter och domstolar, inför hvilka man kan åtala hwarje mot juridisk lag begånget brott, under förpligtelse att bewisa det. Så är t ex., med anledning af hwad ofwansföre blifwit utredt, besyllumingen inför allmänheten, i stället för domstol, mot en känd person eller känd corpora-

tion att vara calomniateur, en smädelse, och den som gjort en sådan förewitelse, är sjelf en föraktlig Vagvillant.

Men det widläder menfligheten äfwen andra fetsig och lyten, än de, hwilka af den juridiska lagen kunna beifras. Det gifwes derföre en högre lag än den juridiska, neml. sedernas eller moral-lagen, hwilken ogillar eller gillar icke egentligen menniskans uppenbara och yttre handlingar, såsom medborgare, utan hennes inre handlingar, såsom menniska, eller hennes affigter och förhållande, såsom en warelse i allmänhet, den der bör kunna urskilja ondt från godt. Derföre, då menniskan inför den juridiska eller borgerliga lagen kan vara brottslig och straffbar, kan hon inför den moraliska vara endast osedlig, lassfull eller elak, swarsföre hon icke hemfökes med juridiska straff, utan med moraliska, bestående i offentligt ogillande eller förakt. Utswaren af detta den moraliska känslans domslut är Satiren, som derföre icke fäst sig wid det juridiskt straffbara, utan wid det moraliskt tadelwårda, åsystande icke inifrån af medborgerliga rättigheter, utan ett beröfwande af opinionens bifall. Den af juridiskt anlagelse angripne, framstår såsom den der handlat olagligt; den af satiren träffade, såsom den der handlat mindre åtningswårdt.

Men menniskans wäsendtlighet består i förnuft, och hennes egentliga wårde såsom menniska, deri, att uppföra sig wettigt eller efter förnuftens lagar. Den der icke gör sågdes handla dårligt, wara dum och wåder åttbje, hwilket bestraffar allt det förnuftswidriga. Men utöfningen af denna bestraffningsrätt är uppdragen åt Comiken, hwilken leder andra att skratta åt den som betar sig toligt och dåraktigt.

Häraf kunna wi inse, i hwad mån smädelse, satir och comik öfwerensstämma, och i hwad grad de skilja sig från hwarandra. Deri äro de lika, att de anfälla det tadelwårda och på det wilja slå allmänhetens ogillande uppmärksamhet; men deri skilja de sig, att då smädelsen inter annat will än skada den person han angriper, och således åsystar att göra honom förhållig, så går både satiren och comiken mera ut på att göra i förra fallet, lasten afflydd, eller, i sednare, dårskapen löslig. Satiren och comiken angriper alldrig personen såsom person, utan såsom representant af en wiß last eller en wiß dårskap, och måste således dertill använda fiction, samt eftersträfwar derföre en artistisk utbildning, eller söker att fram-

bringa ett konfwerk; hwaremot smädelsen, om den äfwen luger, hwilket oftast händer, icke will ge sig utseende af att wara fri dikt, utan framstår såsom hwar daglig fanning, till skadande af den endast på ett wißt bestämmt rum och inom ett wißt bestämmt tidsmoment lefwande individen. Smädelsen är således helt och hållet personlig och ingenting annat; satiren är, egentligen att tala, alldrig personlig utan ser endast på lasten, osedligheten eller elakheten såsom ett abstractum. Comiken åter, för att wara rätt listig och skarpt träffande, fäst sig oftast wid en kåd löslig person, för att framställa honom liksom en spegel, ur hwilken all dårlighet objectivt framstrålar till wårskande af allmänt löje. Häraf är klart, att om comiken också ofta i sin fiction upptager åsittliga individuella drag, måste alla wara af den natur, att de alldeles ligga utom den borgerliga lagens, endast inom det allmänna menfliga områdes område. Så t. ex. äro, i Julklapparne till Argus, infallden om Fenix's sobelpels och om Glosfi halfskälade tofflor wiserligen personaliteter; men icke sådana som framställa en person brottslig inför juridiskt lag, emedan fåfången att wilja prunka med dyrbara kläder, eller den långt drifna snålheten, icke är något sådant, som sibrer andra medborgare i utöfwandet af deras egna kall eller i åtnjutandet af deras rättigheter. Uppfinningen är således comisk, icke smädelig.

Häraf följer sålunda folkklart, att då till exempel Kettgrens Ljusets fiender, eller Hallmans Finkel (ehuru, som bekant är, man på sin tid trodde sig kunna utpeka originalerna till alla i dessa dikter förefinnande figurer), eller, för att nämna några från vår tid: Argus i Olympen, Freds förslaget, o. s. w. äro comiska eller satiriska, rikande sig mot någon wiß dårskap, eller, såsom i afseende på Argus, mot flere litteraira dårskaper på en gång, åt hwilka läsaren innerligen skrattar, så innehålla åter t. ex. en del af Grewesmöblens skrifter endast angrepp mot wiß uttryckligen namngifwen person, för att moraliter swårta honom inför allmänheten med beskyllningar, hwilka egentligen höra under den offentliga domaremagtens åtgärder, och hwilka beskyllningar ingen läser utan harm och förtrytelse.

Sort öfversigt af Rysska litteraturen
för året 1824, samt början af
år 1825.

(Slut ifrån N:o 21).

Tidskrifterna fortsingo såsom vanligt sina förut
trampade stigar, d. å. de rörde sig inom samma
frets, emedan fördelning af arbete, ideer och föremål
bland dem ej är antagen. Invaliden fyllde så
väl sina egna blad, som de äfvsjande Litteraira
Nyheterna, med förlegad prosa och omtryckta ver-
ser. Hos wisa utgifware har den seden uppstått
att aftrycka fremmande uppsatser, utan att begära
författarens bifall dertill. — Den Europeiska Cou-
rieren håller långa tal om forntiden, samt måter
den nya med förrostade cirklar. Här, likasom i an-
dra journaler, förde kritiska uppsatser mycket buller.
— Året 1825 utmärkte sig genom en förändring hos
äldre tidskrifter, samt flera nyas uppträdande. Det se-
lades ett blad för egentligen politiska och litteraira
nyheter: denna brist hafwa Öretsch och Bulgärin
afhjelpat, genom Nordiska Biet, en tidning som
gjort sig högst wälkommen, genom mångfald i in-
nehållet och ett tidigt meddelande af det nya. Ibland
många goda afhandlingar berömmas isynnerhet Se-
moffs om Romaner, samt Bulgärins öfwer
Sederna. — Nordiska Archivet och Patrio-
ten inbåra numera äfwen berättelser. En sådan Ba-
bylonisk förbisering behagar wäl icke synnerligen den
egentligen lärde; men den större allmänheten finner
njöje deri. — Ut i Petersburg började nyfnämde år
tidskriften Bibliographiska Bladen, utgifne af
Abppen. De uppgifwa källorna till allt det
som blifwit skrifwet i Ryssland. — I Moskwa ut-
kommer hwarannan wecka en journal, under namn
af Telegraph. Redacturen heter Poloff.
Denna Telegraph omfattar allt, lembar underrättelser
om allting och bedömer allt hwad som är och icke är
föremål för menligt wetande, ifrån och med den o-
delbara mathematiska punkten, ända ned till banden,
spännen och rosorna på fruntimrens — skor. En
ojemn stit, sjelswisshet i omödmens, rå ton, beständig
lust att tad'a, samt oftast ensidighet, äro des känne-
tecken och des motto: den som wägar, den win-
ner!

— + + — *Arvidsson*

Till en förlofwad Ungkarl.

Wid ett gladt tillfälle.

Sjung, och en kärlekens riksdag beramma
Uti ditt hjerta, från denna minut.
War, som en phoenix, blott lågande flamma,
Jemt i dig hwisse de ordena: Njut!
Njut utaf wåren,
Myrthen i håren,
Blommor i spåren
Pryde din stig. —
Lägg cithran på armen,
Sätt ros uti barmen,
Se'n sucka: "för ewigt jag tillbrer dig,
Du endaste utaf allt hwad jag känner
Då tänker och andas, bland fiender, wänner,
Min själ och mitt hjerta,
Min fröjd och min smärta,
Min sol, ja den enda nu mera jag ser,
Min Engel, mitt allt, som jag ewigt tillber"!!

Det ges blott en källa, som törsten kan släcka,
Det ges blott ett warde, som lifwet kan wäcka,
En balsam som helar,
En tid, då of ingenting felar,
En fast alliance med sin gyllene frid,
Då det är den tjugande kärlekens tid!

Då wägar en Eldm mig Ej mer än en spira,
En kärlekebillette från en äfstande tärna
Är mer än en lysande fullmagt med stjerna,
Är mer än de band, som kring axeln sig wira,
Är mera än hästar och wagnar och gull;
Allt galler mot kärlet ej mer än ett null.

Så stå då kring kärleken huldt dina armar,
Så lustigt han warmar
Då lyser och lifwar, dig wingar består! —
Så snart du är får
Du lefwer ej mera i Eddern, i Norden,
På stoftshöjda jorden,
Du lefwer deruppe i himlarnes sphær.

Så ätska och sjung med din tjugande flicka,
Wi rimmare, arma, Castalien blott dricka,
Du dricker en himmel i kyssen du får,
Då wid hennes kind har du blommande wår.

O! tänk ej på tiden och hwad han dig menar,
 An går han i traf och än åter han stenar,
 Den tid som du äger begagna den rätt.
 Med myrthen bepryd den, med rosor den fransä,
 Bewinga sen foten och med honom dansa
 Genom din lifsrymd som wärwinden lätt.
 Dig följ den förade lärnan i lifwet,
 Till dödsengeln kommer och flur mannawifwet *)
 Är spräckt midt i hwirfveln af er menuett.

*) Bilden är tagen från det bekanta spelet Mariage, hwilket på Swenska benämnes Mannawif.

A F u s t i l l.

Den sjerde i denna månad, samt derpå följande onsdagar och lördagar, inträffade här i staden ett alldeles oerhört skyfall. Det första var dock det förfärligaste. Mot kl. 8 på morgonen såg man nemligen ett svart moln sammandra sig öfver horisonten, likwät tätast i och omkring stora Nygatan. Vid påf kl. half 9 brast molnet i tu, och en stor karl föll ned ur sky, midt framför den Essergrenska bokslådan. En ström af en oren massa öfverflöjde alla platser. Lyckligtwis woro de fleste gatorne försedde med asledare, hwilka smånningom bortförde stoden. Under påstående skyfall woro alla bodar tillstångda, och de promenerande skyndade genast att taga sin tillflykt in i de närmaste husen. De mindre underrättade tro detta phænomen wara en följd af den Komet, som i början af October förlidne år blifwit obserwerad. Om mannen ur molnen, hwilken blott i 10 minuter efter fallet ytrat tecken till lif, berättar sagan: att han sagt sig wara en Tungusisk redacteur, hwilken fått det olyckliga infall att besöka ett af de Tibetanska bergen, för att derifrån anställa gradmätning öfver commerce, litteratur och politik; att han upplommen på spetsen, blifwit af en Komet fattad i håren, uppsörd, såsom han kallade det till Bramas boning, (eller hwad wi nämna Olympen); att han der fått sitta på ett stort tidningsblad och rökta den aldra subtilaste aktu-siska tobak, under det han blifwit kringslågt af 5000 påfogessjertar; att han slutligen, efter åtskilliga mindre gymmande händelser, blifwit inknuten i en

säck med påstrift: "Om man och sänder en Argus icke blott till Rom, utan äfwen till Olympen, så kommer han lika flök tillbaka," hwarefter han på detta sätt nedfallit på jorden.

Den namnkunnige Romansförfattaren Walter Scott, lär nu wara sybesatt att på sitt modersmål öfversätta Tidningen Argus, för det förflutna och de föregående åren. Med en outtröttlig flit har han en längre tid arbetat derpå, för att, med fullgörandet af alla fordringar wid en ren, lebig och skönbildad diction, återgifwa originalen med den största trohet i deß egna förträffliga former. Den berömda författaren önskar, att genom en tolkning, wärdig originalens förtjenster, gifwa sina läsmän ett fördelaktigt begrepp om den nation, hwilken ibland sig räknat en Carl XII, Gustaf II Adolph, Gustaf III och Argus den 3idje. Han lär derföre rådfört icke blott flere Swenska tidningskrifwäre, hwilka med författaren stå i en förtrolig gemenskap, såsom Stockholms Tidning och Laterna Magica, utan äfwen redacteurerne sjelfwe. Desutom har han tid efter annan uppläst delar af sin öfversättning för åtskillige Parlaments ledamöter, samt dermed öfwerallt wänt bifall och förtjusning. Huru djupt intagen af denna förträffliga tidning sjeßwa Lord Liverpool blifwit, lärer han gjort allmänt bekant. Upplagan utförd så nitid, som den Londoniska typographien förmår, blir några ark starkare än det Swenska originalen, i anseende till de långläpiga perioderna. Då detta werk, sålunda utfördt, kan, för att tala med Stockholms Tidning, anses såsom "en gård hemburen åt den Swenska national åran," är man öfvertygad att denna nyhet skall på det högsta fågra Swenska läsare,

N ä t t e l s e r.

N:o 22. — Sid. 4, sp. 2, r. 30 st. både, i antingen. — r. 31 st. och i. eller.

Stockholm, tryckt hos Carl M. Carlsson, 1826.

R o m e t e n.

N:o 25.

Onsdagen den 29 Mars 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Swenska folkets lifligaste önskan och hopp nåkas nu sin fullbordan, genom S. A. S. Kronprinsessans snart inträffande nedkomst. Nedan hafwa flere anstalter blifwit gjorda för den otåligt wäntade Thronarfwingen. Till Hofmästarinna skall en Grefwinna Wörner wara utedd och till öfverste-akten sågas ärke-Biskopen, Biskopen i Linköping och Ordens-Biskopen Wallin redan wara kallade. Flera högtigigheter omtalas wid detta gäda tillfälle komma att ega rum.

H. Ex. Norriska Statsministern gifwer nästa Thorsdag en stor fete med bal.

— + + —
Berättelse om det märkwärdiga spökeri, som i dessa dagar timat i det afbrända Dramatiska Theaterhuset.

Jag gick för några dagar sedan, förtäljer berättaren, omkring midnatten, förbi det afbrända theaterhuset, då jag hastigt blef warse ett skimmer, som wäckte min uppmärksamhet. Emedan det war i själwa nedan och stenet af gatulykorna, dem våra läsare torde känna icke är något sten, om ej ett blott irrsken, så tog jag genast för afgjort att här war något spökeri å färde, hwilket äfwen utgången beslyckte.

Då jag icke är så synnerligen harhjärtad af mig, grep jag saken an på sin muntra och constitutionella sida, samt begaf mig in i theaterhuset, hwars port war öppen. Allt syntes här i sitt gamla skick, liksom hwarken taf eller trappor drömt om någon eldswåda. Jag märktes i farsun af en mängd figurer,

hwilka jag genast kunde förstå wara spöken, dels af de besynnerliga dragterne, dels ock af de ihåliga ögoner, uti hwilka jag ej kunde förspöja, såsom Maabets säger, något seende. Modigt stampade jag den oc airerade trappan upp för och steg utan omswep in genom den waniga dörren till amphitheatern, der jag tog mig en plats. Nå det här skall bli särdeles märkwärdigt, tänkte jag, tog mig derpå en pris snus, och bjöd laget omkring; men alla nickade nej. Ljuskrona i tafet, orkester, rideau, allt war i sitt fordna lyfonde tillstånd. — Efter en stunds förlopp började musiken, förhänget drog sig upp och nu war min nyfikenhet spänd på det högsta.

”Hwad är det för en piece, som nu kommer att spelas?” hwistade jag till en min granne, i hörd i en lång hwit swekning. ”Det är Storprataren”, svarade han mig. Ja så, tänkte jag, då får man se någonting roligt, derpå hade jag i sanning icke räknat.

En bedagad matrona, men som mig syntes något fåfång och lättfinnig, uppträdde nu på scenen, utlyrd på ett högst brokigt sätt.

Jag tillsporde åter mannen i swekningen hwem denna föreställda person kunde wara? — ”Bet ni intet det?” — ”Nej, svarade jag, det är mig alldeles obekant.” — Nå så skall jag då berätta er, att det är den låsande Tidnings-Publiken i Sverige” — Jag såu härskwer högeligen i förundran, och så de genast min likare i ordning, för att taga henne i närmaste ögnastigte. Ett bord blef framdraget på golfwet, hwarwid hon satte sig. Twertne hennes kammarmarjungfrur frambrö en flaska med pomerans, en cottlet och allchanda andra råtter. Hon lät sig wäl smaka; och tog sig en rätt dugtig appetitsup. Affärdarne syntes hafwa ett egement nöje här af, och jag yttrade till min man, att det war



temmeligen bra tilltagset af ett fruntimmer, att få der husera med flaskan. — "Deri bär ni ej finna något ovanligt, gennåtte han, hon som är alla källares flyddspatroneska." — "Ja så, återtog jag, ber om förlåtelse, det var mig obekant!"

"Ni skall snart få se hennes tillbedjare", fortsatte min man; och verkligen bönades också i det samma en siddörr, och en mängd yngre och äldre herrar, bättre och sämre klädda, inträdde under åttio stiftiga mer ibstiga än värdsamma buginingar och komplimenter. Jag fann genast, att samlingen utgjordes af ett antal hufvudstadens tidningar. Courtisen bdrjades, man samtalade än i politisk, än om väderleken, än om nya uppfråfter och så vidare: Grekland och Ryssland woro i synnerhet ämnet. En och annan sökte att på wens tofsa sina känslor: Damen syntes mycket förnöjd och smickrad af alla dessa uppriktningar, synsatt sig dock ej synnerligen länge med någotdera, utan wände sig wärdslöst ifrån dem, den ena efter den andra.

"Hvilken kan wäl bland dessa vara den egentliga Storprataren," yttrade jag, wändande mig till mitt sökte? — "Han är ännu icke kommen, swarade rösten, men han är säkert i antågande."

Spådomen slog till punkt och pricka in; efter några sekunder uppsparlades twenne flygelsdörrar och ett buller hördes, likt det af en stor hufvudwagn. Det var Storprataren sjelf, åtföljd af sin betjent, åt hvilken han gifwit namnet Stockholms Tidning. Den förre bär i sin hand en stor lans af en påfogelsstjert, hwarmed han swängde och stak, samt gjorde åttilliga turer kring golfwet. Han bär på hufvudet en prydnad af ett hopwiltet correcturark, hwarpå öfwerst satt en wäderhane, och war prydd med en mantel af ett stort tidningsblad. Ändeligen, sedan han armbogat sig fram mellan de öfriga tillbedjarene, på hwilka han kastade högst wreda och derjemte mycket förnåma blickar, ställde han sig midt för damen, då, efter hwad jag minnes, ungefär följande samtal uppstod.

Storprataren. Och detta, menar ni, skulle utgöra balancen i Europa? Tror ni då att dessa stenbara ph-nomener kunna realisera det intellectuela dagningen, genom det practiska lifwets uppenbarelsen, utan en successiv utveckling af de till grund liggande elementer, för en sådan fränkning af de constitutionella formerna? Ömsjligt, min nådiga, ömsjligt.

Damen (i öfver sitt wifskap). Jag förstår wifseligen icke en bokstaf af allt detta; men hwarsöre kan det icke lika så wäl vara ömsjligt som ömsjligt?

Storprataren. Nej! min nådiga, förstå mig. Jag hade redan i går den äran att nämna för er, att nationalmedwetandets utbildning i och genom denna principens coincidens, alldrig låter bringa sig au niveau med en under royautens imposanta emblemer cacherad militär despotism. (Hwad tycker wäl min fru uppdraget en bunt tidningar), här har jag bewisat att tryckfriheten är förträfflig, war så god nu och wänd om bladet, ser nu ser ni der på andra sidan säger jag raka motsatsen och recommenderar tryckwång. Ser ni det min nådiga?

Damen. Ja! jag ser det.

Storprataren. I detta här bladet åter (förstå det är, likasom sleskwa phraserna, litet utslitet) står att läsa om de constitutionella formernas företräde; här att den monarkiska principen också är en god sak, här att ultralämen ej eller är att förakta, med ett ord att allt är bra och förträffligt, blott det flyter ur min penna. Förstår ni nu, min nådiga, hwad jag yttrat?

Damen. Uppriktigt jagde så begriper jag af allt detta blott ingen ting.

Storprataren. Jag skall genast ha den äran och göra det begripligt (repeterar om öfwanstående).

Damen. Herr Captain Puff, ni som är ute och wigilerar, jag will icke säga för maten, men för motion, säg mig något nytt.

Storprataren. Nytt, nytt! Det tror man att jag alltid skall hafwa i beredskap. Nå, om jag intet wet något, så skapar jag det. Nytt sader ni? I hwad gren eller gränd menar ni, af det menskliga wetandet? Utnämningar, befordringar, afsted, lyftning af lilla creditivet, Hr Hahl, sista bollen hos Lörngren, emosse åttilliga dubbningar, till årets slut fortsara, öfwerdirecteur, spanmåtens försäljning, öppet watten, bör aftråda, kanske wi hafwa att wänta en plats ledig, maskan af ett concentrerat läger, icke tillståndes, hwilket wi äfwen i wårt sista nummer gäfwo wid handen!!

Flere andra tidningar. Förstå mig min herre, ni är wäl intet hitfallad för att ensam orera; också wi wilja hafwa ett ord med i laget.

Storprataren. Tyft, säger jag, tyft, när folk talar, och i synnerhet jag, öfhwä borne Captainen och Riddaren, hwilken bimisat 150 bataljer,

70 Skärmytslingar, tagit 500 kanoner, i källslagit med egen hand öfwer 2000 flender, och jagat med ett enda merda en hel arme på flykten. — Hvar war det jag war nu? Balancen i Europa, säger min rådgiva?

[En kammarjungfru inkommer].

Kammarjungfrun. En wif Lieutenant Kommet öfskar få gbra hennes nåd sin uppvaktning.

Storprataren. Min nådiga, bewara er Gud för den dansmåstaren. Hwad vill han här? Håsa och säg att frun i huset ej är hemma, eller rättare, att hon ej emottager dylika vister.

Stockholms Tidning. Herr Capitain, hur blir det med edert frieri till hennes nåd?

Storprataren. Det war bra att du påminste mig härom. Jag måste gripa mig genast an, i annat fall kan den här Kommet gå mig i förwäg. Hwad war det jag söt nu? Jo, — att werkliga Historici skulle wilja deltaga i en sådan orättwisa mot en Pres, Wildes, Lagerbrings, Celsii tid, det måste förefalla owäntadt.

Damen. Låt Lieutenanten inkomma.

Storprataren. Håll! för tusan håll! min nådiga skall weta att det är en slaktare, en som far i ring och spelar biribi, wisar så kallade skåp; jag du ellerade med honom i Wien, och han bär ännu en stor stråma deraf till märke på kindbenet. Uff! bewara er från honom, han ruinerar ert förstånd, er casha, och ser för öfrigt ut som hin häre sjef!

Damen. Werkligen?

Stockholms Tidning. Jag försäkrar det är på håret sant, allt hwad som min herre sagt om honom. Dessutom spelsätter han sig med att gbra Solgubbar, raketer och så widare.

Kammarjungfrun. Hwad skall jag giswa honom för svar?

Storprataren. Att han ej får wisa sig bland vederligt folk (wän er sig omkring), inför mig och denna honetta dame, wille jag säga. Men för fan, jag har så mycket att uträtta, 1:o gå att utlösa ättilliga handlingar, 2:o utlösa dem, 3:o låsa dem, 4:o befordra dem till trycket, 5:o trycka dem. — Nej! säger jag, ta mig tusan min nådiga säger jag icke det in specie. — Apropos om specieriksdalern, har ni med uppmärksamhet läst, hwad jag astryckt ur den tryckta Revisionsberättelsen.

Damen. Ni pratar, så att jag kan missa brömmen.

Storprataren. Kanste skall det wara slet mosait?

Damen. (gispas) Jag bbrir er bli hämmig.

Kammarjungfrun. Kanste Lieutenanten skall gbra conversationen något tilligare?

Storprataren. Han har ju ingen tunga i mun. Han har ju varit i 'servillism' i Algier, der man affskar honom tungan.

Damen. Hå!

Storprataren. Apropos! Kanste ni är road af att höra något om pasquillfabriken?

Kometen (kommer in). Fbride mig min fru, jag har nära en half timma wäntat edert svar, nu står jag här sjelf för att fråga er om ni tillåter mig mig få stadna qwar, eller också söka den wanliga utwägen!

Damen. Ni får stadna qwar, min herre.

Kometen (till Storprataren). Nå god dag! min gunstiga Herr Capitain, wälkommen från Olympen. Hur befinner ni er efter resan? Ah! ni är lika karst ser jag. Taack för siff.

Storprataren. Fbr siff? Jag har återig sett er för, min herre! Fbr öfrigt har jag redan tillräckligt upplyst denna wärda dame om edra scandaler. Men för tusan, hwad är klockan? Jag har så förbannadt brättom. Jag måste bewaka en concours ester en af de utländska tidningarne, servillism, solgubbar, Fredsförslag, lögnar, Argus i Olympen, dränggwäcket, codavrostet, lärda hundar, mjuka tjennare, min nådiga, jag är på ögonblicket tilbaka (tynande näsven är Kometen) för att kasta ut er igenom fenstret, eller sticka eder twärs igenom med denna lans (Swänger med sin på ogethert och itar ut).

I detsamma hördes ett rop från theatern att elden war lös. Hals öfwer kufvnd skyndade jag mig ut, och sedan i fursprång till min boning.

När jag uppvaknade om morgonen, war det första jag företog att besöka Ut ställe, der jag hade tillbragt för idne natt. Det förra trolleriet war försvunnet och allt befann sig åter såsom efter branden, ödsligt och tyst.

(Tusändt.)

Som jemwäl till landsorternes funskap kommit, att oagadt alla tal deremot, hwilka under första riksdag hölls, likwäl en committee blifwit nedfatt

att verkställa en revidering öfver rikets läroverk, har man ej kunnat annat än intagas af en djup bedröfvelse öfver detta sig allt mer och mer fringripande nybeträmeri. Sedr att likväl på något sätt bringa de så hatade af allt gammalt till sans och ånger öfver deras förmåtna tillrag, har man härmedelst velat påminna dem, att dolika omfördningsförförl åfwen en gång tillförene blifwit wägade och wiså huru dessa kraftigt blifwit bestraffade i nedausläende rim.

Itt sådant hårligt Uniwersitet
 War så i Upsala som mången wet,
 Men thet thet nu war i bästa flor
 Så upprörde Satan ett stort rumor *),
 Igenom sitt redskap och instrument,
 Som han thertill hade utsändt:
 Som war till thet första then stemme gåst
 Herbestus och måst, Per Fecht thernäst
 Them tillfände Janen then 3:de Stallbroder
 Som war i Sverige ej mångem goder,
 Kloster-Låse mände man honom falla.
 These djefwulens tippelåfswar **) alla
 The smidde ihop en Lirurgiam ***)
 Som förförde Upsala Academiam.

(Se Brings Saml. i Sw. Hist. III s. 293).

*) Så kan man wäl med fål kalla tal och motioner under Niksdagarne.

**) Detta är ett af de ord, hvilka, enligt Arlequins anmärkning i Holbergs Comedie De Synlige wäl i obunden styl betyda ingen ting, men i vers är af en bräpelig werkan. Wåra nyaste Rådwer weta också hwad de duga till.

****) Heter i närwarande fall: "The smidde ihop en Revision."

J. G. Balm

(Utsändt).

Enfin Monsieur! mangez, buvez, dormez,
 jouez, tant qu'il vous plaira

Niffens wid 1812 års Niksdag församlade Ständer anhöllo hos Kongl. Majt om ändring och förbättring i postförarens och postillonens öner och wilsfor, hwarwid, bland annat underdånig hemställan skall blifwit gjord, att postillonerna måtte förses med durable kappräckar, som kunde skydda dem mot elskwäder. Då underd. skrifwelsen härom föredroge,

täcktes Kongl. Majt deröfwer i nåder infordra utlåstande från flere allmänna werk. Nu oakttadt så lång tid förflutit sedan åken kom i gång, har dock slutlig åtgärd, hwi ken Kongl. Sfwers-Post-Directionen, som åfwen skulle i ämnet föras, i hwad på den ankomma kunnat, twiswelsutan bordt söka påskynda, allt hittills uteblifwit. Deremot synes det af en artikel i Norrköpings tidning för lördagen d. 28 Febr. 1824, hwaraf ett exemplar först ny igen kommit i sändaren, tillhanda, som skulle nämde Kongl. Direction baswa tagit åtminstone den delen af ofwansförmålte ärende som rör kappräckarne, i närmare gunstigt öfwerwägande, och det på så förträffligt sätt, att staten i stället att, såsom meningens med ofwansförmålte underdåniga anhållan tyckes wara, få bestå kostnaden för kappräckarne, kan hafwa att påräkna någon inkomst, medelst application af förordningen om stämpadt papper, ehuru durabiliteten ej här kommer i fråga. Samma artikel uppger neml. huruledes postillonon wid Kongl. Gränse-Postkontoret i Heisingborg Hr Nils Flinck blifwit, under d. 21 Januari 1824, af Post-Directionen hugnad med Postwaktmästare namn och wärdighet. Man kan ej annat än högetigen priså Kongl. Sfwers-Post-Directionen för sin omhugsen att rätta sig efter tidens stic, och att förmede stitelsjukans underhållande åfwen hos förmån (annorlunda kunna postilloner icke anses), åstadkomma en winst för staten, der eljest förlust war i fråga. Den bröfstan torde emedertid få tilläggas, att Kongl. Sfwers-Post-Directionen täcktes nästa gång utsätta hwad rang och wärdighet en Postwaktmästare ståtigen bör åtnjuta. Såsom bekant är winner eller förlorar allt genom jemnförelse, hwaröfre det, med serskild tillämpning på ifrågawarande fall, blir nödigt att få utredt, huru många nummer på rangordningen bestimmas mellan Postwaktmästaren och Extraordinarie Contoirskrifwaren, samt widare derifrån uppåt ända till H. Sfwers-Post-Directeuren sjelf.

J. G. Balm

R o m e t e n.

N:o 26.



Lördagen den 1 April 1826.

Frrikes Nyheter.

Stockholm. D. D. M. M. Konungen och Drottningen täcktes bivitsta den bal och souper, som för tidne torsdag gafs af H. E. Norriska Statsministern.

Bland de nya piecer, hvilka i sednare tider blifwit gifna å Kongl. theatrarne, hafwa få wunnit ett så allmänt bifall, som Dlykamrarne i Benedigs, hvilket stycke första gången uppfördes, på dramatiska scenen, torsdagen i denna vecka. Sticket är taget ur en statschwälfwing i Venetianska republiken. Piecen är beräknad på effect, och författaren har, att döma efter dess framgång härstädes, fullkomligen wunnit sitt ändamål.

Ett nytt häfte af Herr Nordbloms Sångger utkommer om några månader. Det skall, utom åttifilliga förut tryckta stycken, innehålla flere hitills otryckta. Enligt berättelse torde samlingen utgöras af följande: Cyperernas Waggfång, Wårwisa, Sjömansfång, Jägaresång, Bacchanalisk Furioso, Djurgården, Romanzen i Lycksalighetens D, Ungmödn i Lunden, m. fl. Skäferet är denna underrättelse wälkommen i synnerhet för landsorterna, der Hr Nordbloms sångstycken nästan öfwer allt sjungas och äro lifsom hemmastiada, och hwarest man ej, såsom i huswudstaden, äger tillfälle att njuta af större och mera omfattande compositioner.

För några dagar sedan läste man uti en af tidningarne den önskan, att Schillers berömda sopsedel Don Carlos måtte framdeles komma i åtanke hos Kongl. Theater-Directionen. Wi medgifwa

gerna det goda i denna önskan; men wi äga dock bland Schillers dramatiska arbeten flere af wida större theatereffect, till exempel Jungfrun af Orleans, Wilhelm Tell och Wallenstein. Hwad kostnaden för endera af dessa beträffar, tro wi den ej skulle uppgå till hwad Bestalen eller Jersfonda i detta afseende fordrat. För öfrigt öfwerjer säkerligen publiken det bristande i decorationernas glans, i i fall stycket annars är godt. Det briljanta, endast för ögat beräknade, hånrycker blott en gång, det werkligt sköna i en piece förtjusar alltid.

Märkligt är att uti ett i huswudstaden warande Ordenssällskap, der spectakler stundom uppföras, sjelfwa Don Carlos blifwit gifwen; med hwad framgång är obekant för oss, som icke der äro några ordensbröder. På Hr Djurströms theater har Hamlet af Shakespeare, Skulden af Grillparzer, samt piecer af Schiller, Dehlenschläger och till och med af Calderon blifwit uppförda. Wi sakna numera ej öfversättningar af goda tragici, och bland dem några wäl lyckade; wi hoppas att af författaren till den med sål berömda dramen Herman von Unna få se en ny framdeles uppförd. Hjalmar, hwartill han sjelf lärer hafwa satt musiken; wi äga flere inhemska förskift i den dramatiska wågen; skulle icke möjligen en billig uppmuntran, i det man på scenen uppkallade någon af dessa, wärdwåra Swenska författare till en ännu högre utbildning i denna konst. Hwad hafwa till exempel våra grannar Danstarna icke härutinnan lemnat för ett sådant exempel? Flere mansåldrar torde förflöta, innan wi äga en Hollberg i det comiska och en Dehlenschläger i det tragiska. Intill dess torde wi få åtnöja oss med att hafwa blott skickliga actueurer och actriser, hwilkas pligt blifwer att lifsom solen och

stjernorne på himmelen, uppfylla det annars ihäliga och toma rummet.

Uppsala. Den 17 sidförslutne Martii ankom till Philosophiska Faculteten härstädes en skrifvelse från Cancellers-Secretären, med anmodan till faculteten att tills vidare dröja med upprättandet af förslag till Skyttianska adjuncturen, emedan Academiens Högge Cancellor wore betänkt på en delning af nämde adjunctur.

— + + —

Om Rikens Ständers Bank.

(Insändt.)

1. Om publicitet, med särskildt afseende på Riksbankens inre förhållanden.

Wåra samhälls inrättningar skulle vara ganska bristfälliga, i fall publiciteten icke wore en af de grundpelare, på hvilken de hvila. En constitutionel monarkie kan, i sina förhållanden till fremmande makter, hafwa wiså hemligheter att bewara: i den inre förvaltningen har den inga sådana. Så orimligt det wore, om någon i den grad misförstod offentligheten, att fordra det regeringen, som är i besittning af hemligheter, hvilka böra våra utwärtas förhållanden, borde gifwa dem publicitet; så straffbar han wore i fall han sjelf, utan styrelsens uttryckliga tillåtelse, skulle bekantgöra något som rör dessa hemligheter, eller med dem står i samband: äfvenså orimligt skulle den förfara, som wille yrka, det våra inre omständigheter böra hållas hemliga, emedan de äro behäftade med sel och brister. Ett sådant påstående skulle innefatta bekännelsen, att han antingen sjelf icke kunnat höja sig till kunskap om det som utgör grundideen af en constitutionel monarkie, eller att han anser nationen så feg, att den skulle försträcka sig för sådana bristfälligheter, emedan den icke har mod att möta dem med manligt lugn, samt att anstränga sig till deras afhjelpande.

De som äro öfvertygade om den afgjorda nödvändigheten af publicitet, icke blott såsom grundval för våra samhälls inrättningar, utan och såsom mitför för den fortffridande utvecklingen af våra inre förhållanden, hafwa redan länge wäntat, att den genomträngliga sidsja, hwilken sedan långliga tider omgiffwit rikens ständers banks inre wäsen, skulle slut igen afhöjas. De wore fullkomligen öfvertygade, att det första steget utaf våra representanter, så

snart de på en riksdag med afswar syfte satte sig med detta ämne, nödwändigt skulle riktas derhån, att gifwa banken samma grundidee som alla våra öfriga institutioner hafwa, nemligen att afdraga all hemlighets sidsja från des inre förhållanden, och att gifwa dem offentlighet. Detta första steg war förbehållet riksdagen 1823. Denne hafwa wi att tacka icke allenast för ett nytt, allmänt bekantgjordt samt efter wårt tid lämpadt reglemente för bankens förvaltning, utan och för mångfaldiga upplysningar öfwer flera hittills dotde omständigheter, och, såsom en följd af det förenämde steget, den första offentliga berättelsen af rikens ständers revisorer; en berättelse, sådan wi hittills ännu icke haft hos oss, hwilken, om wi förstå att begagna alla uti densamma förekommande wiktiga winkar, kan på den kortaste wäg leda oss att gifwa banken en form, hwarigenom allena den kan swara emot sin ursprungliga bestämmeelse, nemligen att kraftigt medverka till utvecklingen af wårt med tiden tilltagande wälfstånd, samt att försäkra det emot alla werlingar och fliten.

Wi wäga derföre hoppas, att den nya erfarenhet wi här gjort om publicitetens fördelar, skall förändra tänkesättet hos de få, hwi ka ännu kunna förswara ett hemligt-hållande i sådana saker. Obscurantismen finner, lyckligtwis, hos oss icke något inträde; roten till hela wår medborgerliga tillwärelse, wår troslära, motarbetar densamma, och wi kunna i detta hänseende lugnt öfwerlemnna oss åt öfvertygelsen, att den alltid skall blifwa aflägsnad från våra institutioner. Men — wi wilja icke föröblja det — ett annat ondt trycker oss, ett ondt, hwilket i ett sådant förhållande sådant som wårt, ofta kan frambringa lika så betydliga olägenheter som obscurantismen, och detta onda är indifferentismen. Den likgiltighet hwarmed wi åskåda så många wiktiga tilldragelser i wårt samhällslif, utan att derwid fästas sidsja det tagande, än kanske samma nyfikenhet, hwarmed man ser alldeles fremmande föremål, har ofta och icke utan skäl blifwit lagd oss till last, och det bör icke förtryta oss, om man, på grund af denna förebräelse, skulle uppkasta den frågan, hwartill publiciteten, under sådana omständigheter, egentligen kan gagna oss?

Wi böra dock härwid icke vara obilliga. Ehuru wi hwarken wilja neka eller förswara indifferentismen, erna wi dock för ingen del ur denna grund sidsja bewisa det onyttiga i offentligheten. Twertom äro wi fullkomligen öfvertygade, att endast denna sednare

kan smänningom befria oss från nämde lifgiltighet. Det är icke vår affigt, att anställa en jemnsförelse emellan vår närvarande besägenhet, och den i hvilken vi befunno oss innan antagandet af vår nu gällande statsförfattning; ty der en swar, så till sågande, är tvungen att erkänna de fördelar vi tillämpat oss, de välgörningar som derigenom blifwit förgånne. Sppet vilja vi också bekänna, att vi i besagnandet af de förmåner våra constitutionela förhållanden erbjuda oss, ännu försvara med en vis ungdomlig oersfarenhet, och i detta hänseende behöfva till att mogna, för att låra känna deras öfverwälgande företräden, samt att fullkomligen öfvertygas om deras värde. Ligger nu, hvilket vi icke erna draga i betänkannde att här sppet yttra, i denna ungdomlig bet grundens till vår indifferentism, så kunna vi också hoppas att den med tiden skall upphöra. Men ingenting bidrager mera kraftigt att befria oss från densamma, än publicitet. I det denne ofta och nära framställer föremålen för oss, kunna vi icke undgå att gåra oss bekante med dem, och underkasta dem vårt skärskådande; tillika skola vi också smänningom besegra vår egen twefkan, hvilken, under förewändning att dessa angelägenheter ligga utom kretsens af våra kunskaper, söker att derifrån hålla oss afslagenade. About things on which the public thinks long, it commonly attains to think right*), är en anmärkning gjord af en skarpsinnig forskare, och ingen kan neka, att uti sanningen af denna anmärkning i offentlighetens oberäkneliga fördelar finnas uttalade.

Att publiciteten stundom blifwit misbrukt af sophister och sycophanter, till att förvirra det allmänna omdömet och upphetsa passionerna, detta kan icke nedsätta dess värde. Det är en egenhet som widläder den omtalade ungdoms oersfarenheten, att hon lättare warfver obetydliga brister än wigtiga företräden, och derföre kan det icke undwiskas, att ej denna egenhet här och der blir misbrukt. Det enda medlet att afbjuda detta misbruk, är att icke tro sophisterna på deras ord, utan att sjelf undersöka förhållandet, samt länge tänka öfver föremålen, för att slutligen öfver dem kunna tänka riktigt.

Vi hafwa ansett det nödwändigt, att låta dessa betraktelser föregå, på det att wi med uppgift af

*) Om saker, öfver hvilka allmänheten tänker länge, winnet hon meren eis den förmån att tänka riktigt.

den ståndpunkt, hvilken publiciteten, efter vår affigt, hos oss måste intaga, tillika kunna tillkännagifwa den affigt wi haft wid sammanfattandet af efterskjande anmärkningar.

Vi vilja också härwid omnämna hwad som förantledt dem. En otillräcklig och högst wlig framställning i ett offentligt blad af Banco-Revisionernas berättelse för 1825, hade gifwit anledning till en uppsats öfver bankens tillstånd, hvilken war införd i tidningen Kometen N:o 20, 21 och 23. De grundliga kunskaper, dem författaren till skänande af handling har om saken, kunna lika så litet mislännas, som hans berdmärda ändamål att leda allmänheten till en säker och klar insigt om detta högst wigtiga ämne. Då detta ändtligen i sådan affigt blifwit föremål för undersökning, så hafwa wi, ehuru wi ofta äro af skilda affigter med författaren, och derwid hysa en honom alldeles emotsatt, här sett en uppfordran, att framställa de erinringar till hwilka han gifwit anledning, på det att allmänheten måtte kunna skärskåda frågan från alla sidor. Långt ifrån att anse vår mening för ofelbar, skola wi med tacksamhet erkänna, i fall andra finna sig föranlätna till granskande af densamma.

(Forts. c. a. 9.)

Recension.

Riksdags-Historien af Fredrik Boye. Fortsättning från 1672 till 1734. Stockholm, hos C. Deleen, 1825. 418 sid. 8:o med pl.

Denna del innehåller 15 Landt-Marskalks porträtter, det första grefwe Gustaf Drenstjernas och det sista grefwe Charles Emil Lewenhaupt's. Den förre af dese herrar war Landt-Marskalk wid riksdagen år 1672 och den sednare wid riksdagen 1734. Då samme man, neml. riksrådet grefwe Arwid Horn, war Landt-Marskalk wid riksdagarne 1720, 1727 och 1731, så sköjer deraf att det måste wara af 17 riksdagars beslut, som här meddelas utdrag. Framför dessa läser man underriktelser om hwarje Landt-Marskalks lefnads omständigheter, dock så kort och summariskt, som i en merit förteckning, utan någon slags antydning af hans personliga förtjenster, och, med anledning af dem, hafda inflytande på de allmänna ärenderna och på

sitt ständes öfverläggningar. Önska oegentligt kallas derföre detta verk en riksdags historia. En sådan — i sig själf något af det viktigaste och lärriktaste en Swensk häfdateknare kan erbjuda oss — måste icke meddela blott en sammandragen öfversigt af de ärenden, hvilka wid hvarje riksdag blifwit beslutna, utan en utvecklande framställning af de omständigheter som framkallat eller föregått hvarje riksmöte, så vida de på detsamma i någon mån haft inflytande; de ständernes beslut, hwilke sedan ett föregående riksmöte blifwit verkställda; deras verkningar på den allmänna ställningen; vidare de fyra ständens stämning mot hwarandra, deras gemensamma medverkan eller motverkan till resultatet af riksdagen, de personer som på den haft inflytande och ledt deras åsigt, o. s. w. — När något sådant en gång lemna, då kunna wi säga oss hafwa en riksdags historia. Men i denna mening wille närvarande verk icke bära detta namn. Dess hufwudsak är meddelandet af ettade copior, i förminskad storlek, utaf samtliga Marskalkarnes porträtter på Middarhuset. Detta är utfördt med mycken noggrannhet och skicklighet, ehuru wiserligen, genom en nödwändig följd af det antagna maneret, det egentligen characteristiska i hvarje ansigte, å dessa plancher, alldeles saknas. Detta characteristiska uttalar sig neml. icke genom de yttersta streck, hwilka begränsa lineamenterna, eller genom contourerne, utan i de fyllda formerne, medelst färgen, medelst omverling af skuggor och dragar, m. m. som uttrycka lifwet. — Då Middarhuset förwarar porträtter ända från år 1627, är det naturligt att dessa måste vara utförda af äfkilliga mästare och i äfkilliga afwikelnde manerer. Rec. hoppades alltså, att den försjente utgifwaren af detta verk icke skulle underlåta, att genom för a underrättelser om hvarje porträtt, dess målare, — i fall, som man har skäl att förmoda, dennes namn bland riksdarhusets handlingar finnes förwaradt — des försjens som konstverk, o. s. w. till upplysning äfwen af Swenska konsthistorien, begagna denna, i sin art rika samling. Då man erinrar sig den plats Hr friherre Boye innehar, både som konstfästare och utöfwande konstnär, ser man icke utan förwåning, att han underlåtit att gifwa sitt verk en grad af fullständighet, hwilken deråt egentligen egnar sig, och hwartill han är i tillfälle, lättare än mången annan.

Den första April.

Er herrar Excellencer bjuder jag att fara 3 dag till middag hem. Inom min hyddas dörr Champagne och moselwin skall endast lösen wara: 3 morgon all ty wår! jag fattig är som förr.

3 dag mitt knå, Charlotte, jag ödmjukt för dig säuter, Jag heligt för dig swår dig ensamt höra till. Dock tro ej att min ed jag länge hålla tänker, Ty wet i dag för dig jag spelar Blott April.

Jag till en stjernprydd man gick att uppwaftning göra, 3 farstuns swalka satt jag twenne timmar qwar. Hur ytterst flat jag blef, när äntligt jag fick höra, Utaf hans nåds bejent, att han ej hemma war.

Jag uppå källarn gick, att bladet Argus läsa, Tog mig en årlig snaps och wände bladet fring; Men huru lång och flat blef ej min stadsars nåsa, Då jag, trots allt des fryt, fann deri ingen ting.

Jag tog min gamla hatt och pipan från mig lade, Nu för mig återstod en sak: betalningen. O! hwilken stor förtret, jag inga pengar hade, Som pant jag sitter qwar ännu på källaren.

A n n å l a n.

S herrar Normans och Engströms bokläda är subscription öppnad på en öfversättning af Aristophanes comedie: Molnen. Arbetet, tryckt på godt papper, med wackra stilar, öfversätter ej i pris 32 s. Boco. Öfversättaren är den för sina så utmärkt lyckliga tolkningar af Shakespeare, redan hos allmänheten bekante, Hr Thomaner. 3 fall detta hans försök skulle möta en gynnande uppmuntran, ernar han efter hand lemna återstoden af Aristophanes lustspel. Redactionen af Kometen har ansett för sin pligt att anmäla detta för vår litteratur så wigtiga företag, öfvertygad att det säkerligen gifwes många, som med ett warmt deltagande skola omfatta försöket, då wi, till närvarande tid, från Grefiskan hafwa så få öfversättningar af något utmärktare wärde.

Stockholm, tryckt hos Carl M. Carlson, 1826.

R o m e t e n.

N:o 27.

Onsdagen den 5 April 1826.

Juriskas Nyheter.

Stockholm. Stockholm har att wänta sig en stor concert, hwilken af Hr Beerwald kommer att gifwas i Catharina kyrka. Då Skapelsen för några år sedan gafs längs på norr, i Ladugårdslands kyrkan, är det billigt att Yttersta Domen gifwas längs på söder i Catharina. Desså ser man inte skäl, hwarföre icke Catharina kyrka skulle få så wäl appreciera sig för en concert som någon annan. Om fru Liedbeck på denna concert kommer att med sin oöfverträffliga röst ännu en gång hänföra den Stockholmska publiken, weta wi icke; men säkert är det den allmänna önskan, och knappast har någon concert och någon sång lemnat så djupt och lefwande intryck som den, då Skapelsen sistgången uppfördes i Ladugårdslands kyrka. Wänta den nu blifwande qwarlemnna samma ljuswa minne.

Om Rikens Ständers Bank.

(Forts. fr. N:o 26.)

II. Några anmärkningar wid uppsatsen i N:o 20 af tidningen Kometen.

Enligt författarens påstående war det tvenne bland allmänheten rådande åsigter, hwilka föranlåt rikens ständer att fatta beslut om offentliggörande af bankens angelägenheter, tidigare än det, dessa rådande meningar förutan, torde hafwa skett. Den ena af dessa åsigter yrkade, att det allmänna penningwäsendet, i dess närwarande form, icke mera kunde bero af rikens ständers bank, emedan, enligt hwad erfarenheten lär, ständer kunna undandra sig lagliga förpligtelser, hwarigenom ett dem tillhörigt penningwerk icke lemnar den nödwändiga

garantien, och således måste upphäwas, för att gifwa rum åt en bank tillhörig enskildta personer, emedan blott dessa kunna genom lagen tvingas till förbindelsers uppfyllande. Den andra åsigten utgick ifrån Financ-Committeen. Enligt densamma borde en förening af ständernas, med en privat, på actier grundad, bank, sålunda åstadkommas, att rikens ständer skulle såsom actieägare ingå med $\frac{1}{3}$ och enskildta personer med $\frac{2}{3}$ af hela fonden.

”Å ständernas sida,” fortsar vår författare, ”hwarken förswarade man sig emot tadlet, eller sökte man att bestrida rättigheten af de meningar som bildat sig, eller förskansade man sig bakom Reger. formens 72 §.”

Rikens ständer beslöt, att bankens angelägenheter skulle erhålla fullkomlig publicitet. Sin egen åsigt om utwägarna, genom hwilka banken kunde blifwa återförd till sin bestämelse, öfwerlemnade de åt allmänhetens granskning genom tryckningen af det nya Bankreglementet, och derjemte förordnade de, att resultatet af densamma skulle, genom rikens ständers revisorers berättelse, äfwen så blifwa bekantgjord. samt underkastadt offentligt bepröfwande. Widare blef det beslutit, att Banco-ordningen skulle revideras samt förberedelser göras, så att, medelst en hwarstörst framställning af wårt bankwäsende, de förändringar och öden, hwilka densamma undergått genom omkastningen i våra oeconomiska och financiella systemer, kunde blifwa offentligen kända.

Wi hafwa icke kunnat underlåta att för våra läsare åter upprepa denna framställning, emedan densamma gifwit oss anledning till äfskilliga betraktelser.

Wi äro deri med författaren ense, att wid en så vigtig fråga som denna, rikens ständers beslut war det tjenligaste, som under sådana omständigheter kunde fattas. Likwäl måste wi bekänna, att wi

med tacksamhet emottagit detta beslut, mera dersföre, emedan det bewiste, att Åfwen riksfens ständer wunnit öfvertygelse om publicitetens kraftiga medverkan wid anordnandet af en wigtig nations angelägenhet, än emedan wi kunde dela författarens åsigt, att det från riksständernas sida hade varit ofskickligt, om de förklarar sig för den ena af de herrskande åsigtarna eller emot begge, endast på grund af teorie, och ej på grund af bewis, utgåne från historiska förhållanden. Wi äro wida skilda ifrån att förneka eller misplånna wärdet af resultat, som stöda sig på historiska forskningar; men wi äro öfvertygade, att de befinnas otillräckliga wid en så wigtig omständighet, som den ifrågawarande, samt att statet till ett beslut för den ena eller emot begge åsigtarna, måste sökas på en helt annan wäg än den historiska. Ty om än slutskjeden af den historiska forskningen skulle blifwa, att förwirringen i wårt penningewerk helt och hållet eller till en del har sin grund deri, att riksfens ständer kunna undandraga banken lagligt tilltal, så borde denna upptäckt i alla fall icke vara tillräck ig att föranleda ett beslut om upphäfwandet af riksfens ständers bank, samt inrättandet af en privat bank i dess ställe. Det ålge oss först att tillse, om icke en gräns skulle kunna sättas för sådant misbruk af ständers magt, för denna möjlighet att kunna undandraga den allt rättstillstånd samt att låta godtycket alltså vara herrskande. Att twela huruvida ett sådant medel kunde finnas, wore det samma som att påstå, det nationens representanter, fördelade i fyra stånd, icke kunde vara deponitörer och wäktare af tro och ära, och hwilken menniska med sundt förstånd kunde wäl lemna rum för en sådan tanke?

Att möjligheten af detta inläst funnat undfälla författaren, äga wi så mycket mindre anledning att förmoda, som både statens och bankens öden synas wara honom wäl bekanta, och som han sjelf tyckes medgifwa att den financiella förwirring hwaraf wi lida, hufwudsakligast deraf uppkommit, att ständerne i tider af allmän nöd afhjelpat regeringens behof genom sedemissioner; men han tror sig derigenom kunna urskulda dem, eller mildra det tadel som dersföre torde träffa dem, att han tillika will dela det med regeringen, genom påståendet, att denna dertill inledt ständerna. Wi tillstå att wi ogerna bemärkt detta, icke såsom skulle wi anse regeringen tadelfri under åtskilliga tidpunkter; men emedan wi icke kunna låta det der *liacos inter muros peccatur et extra*, hwarfen wid

någon tid eller några omständigheter gälla såsom ursäkt. Likaså litet äro wi tillfredsstälde af den parallel författaren uppger emellan wår riksbank samt Englands, för att kunna bewisa, det en af enskilda actionärer inrättad bank har begått samma om icke ännu betydligare felsteg. Alla jemnsbreiser som gå derpå ut, att urskulda ett misstag som den ena begått, genom ett misstag af en annan i lika belägenhet, kunna icke föra till något tillfredsställande resultat, wid undersökningen af ett så wigtigt ämne. Att begge bankerna äro af alldeles skilda förhållanden, det stöla wi kanske hafwa tillfälle att wisa under fortgången af denna undersökning; men wore de det åfwen icke, så tjente jemnsbreisen endast att här änyo styrka sanningen af det gamla: *duo dum faciunt idem, non ut idem*. Men skall en jemnsbreise anställas, wille wi föreslå författaren att lemna företräde åt en mera träffande, nemligen emellan det hwad Engelska parlamentet och riksfens ständer hafwa gjort, för att befria de respectiue länderna från den förwirring i penningewerket, hwilken enligt författarens åsigt, i hwardera staten uppstått ur lika orsaker.

Att en klok försigtighet skyddat oss emot alla wiktiga och öfwerilade förändringar uti wår Grundlag, det erkänna wi såsom en af de största wålgörningar. Men om författaren — hwilket wi dock ej kunna tro — will deri finna en särdeles förtjenst hos riksfens ständer, att de i detta förevarande enskilda fall, icke förläte sig bakom Reg. formens 72 §., så måste wi upprigtigt widgå, att wi weta hwarfen att erkänna eller att skatta denna förtjenst. Wi kunna icke en gång fatta, huru det varit möjligt, wid då herrskande åsigt, hwilka säkerligen hade funnit anhängare bland riksfens ständers medlemmar, att genom framställandet af denna §:s bokslutliga innehåll, bringa dessa medlemmar till tystnad; och i fall wi åfwen skulle medgifwa en sådan ur det bokslutliga innehåll af någon §. i Reg. formen uppkommande möjlighet, så borde wi tillika förtwifla att se någon stor national angelägenhet på wåra riksdagar bragt under en obehindrad discussion, så snart den kommer i collision med det bokslutliga innehåll af en dylik §., med ett åfwen det ringaste prerogativ för riksfens ständer. Wi önska att här icke blifwa missförstånd, och wilsa dersföre öppet uttala wår fria, af ingen beroende öfvertygelse. Wi bekänna att wi äro Reg. ringsformen af den 6 Junii 1809 högst tillgifne, och

önska så gerna som någon annan den ifrigaste anhän-
 gare af densamma kan göra det, att detta palladium
 för vår borgerliga frihet måtte kunna öfvergå till
 våra sednaste efterkommande; men vi vilja derför
 icke påstå, att den ej tillhör några nödvändiga, ef-
 ter tidernas stiftelse ämnade förändringar, och ännu
 mindre önska vi, att någon S. S. blifwa använd
 för att frambringa följder, hvilka wore lika med dem
 af Medusa-öfwudet på Pallas skid. Äfwen vilja
 vi icke förgäta, att sedan den tid vi åter förvärf-
 wade oss nämnde palladium, mycket har ombytt stik
 till vår fördel, samt att vi, i fall vi under sådana
 omständigheter skulle finna det erforderligt att göra
 tillseendiga förändringar, kunde wid återblicken på de
 forna tiderna yttra oss med den ryktbara drott-
 ningens.

licet dura et regni novitas me talia cogunt
 Moliri, et late late custode tueri.

Non obtusa adeo gestamus pectora Poeni!

Vi hafwa trott, att vi ej kunnat lemna en man,
 hvilken med sådant ansvar och i sådan affigt behand-
 lat frågan, något förra bewis på vår aktning och
 tillika på den uppmärksamhet hwarmed vi sölit ho-
 nom, än om vi, der vi icke äro ense med honom ef-
 ler oss stundom hysa en alldeles motsatt åsigt, såka
 att helt bppet framställa densamma. Men oaktadt
 tillfästheten i våra hittills yttrade meningar, erkän-
 na vi dock oss vara fullkomligen öfverens med ho-
 nom uti det resultat, till hvilket han kommit, nem-
 ligen att rikens ständers bank bör förblifwa en na-
 tional inrättning och icke utbytas mot en privat an-
 stalt, af hwad form den än vara må. Vi hafwa
 derför, då det ligger wiget derpå att ämnet blir
 upplyst från alla möjliga sidor, welat förena våra skäl
 med hans, öfwerlemnande dem till läsarens bepröf-
 wande.

(Forts. e. a. g.)

Recension.

Religions-Tal wid åtskilliga tillfällen af
 J. D. Wallin. Första Delen. Stockholm,
 hos Hörborg, 1825. 412 sid. 8:o.

Snapt är det någon product af författare werk-
 samheten, öfwer hwars ideal man så föga förenat sig

och om hwars regler man ännu så litet blifwit ense,
 som öfwer en predikan. Hwad den ene anser upp-
 fölla alla fordringar, ödmär en annan vara i sitt
 slag alldeles förkastligt. Wärligen hafwa vi uti
 Trälstarens egna tal, framför allt i hans så kallade
 Bergs-Predikan, de a' drögherrligaste, alldrig nog be-
 undrade exempel på sättet att framställa religionens
 sanningar och mensklighetens högre pligter och för-
 hoppningar; men ingen predikant har ännu varit
 nog själstfår för att wäga bilda sina tal efter dem.
 Smellertid hafwa isynnerhet efter protestantismens
 uppkomst, anledningar till predikningars författande
 blifwit äflan i oändlighet mångfaldigade. Stiftarne
 af kyrko reformationen wille göra företrädet hos sina
 efterföljare, framför gamla kyrkans anhängare, rätt
 synbart, genom den hos dem beredda förra kunnig-
 het och klarare insigt i tros ärans sanningar, och der-
 för uppräddes de, wid alla möjliga tillfällen i kyr-
 kornas ta-arestolar, för att utveckla dem för å dräre
 hvilka förslade efter att höra dem, såsom någon ting
 nytt. Med tiden blefwo likwäl dessa sanningar, ge-
 nom den förbättrade religions undervisningen och de
 ändamålsen igare ärobbäder, hvilka af reformationen
 woro en wälsignad frukt, allt mer utbredda; predi-
 kanten kunde, i detta afseende, icke mera framställa
 något egentligen nytt, men det icke ligen predikandet
 fortsfor, emedan det utgjorde hufwudsaken af den pro-
 testantiska gudstjensten. För att nu wäcka åhörarnes
 slumrande uppmärksamhet, måste således prediknin-
 garne antaga en förändrad form, emot den de först
 tillagrat sig: de blefwo då något (i fall man will
 jemnföra dem med de wälta ighetslag wi från å ber-
 domen känna), hwad Romarne kallade Declama-
 tiones. Af sednaste predikosamlingar, som i sader-
 neslandet utkommit, är det wist ingen som i högre
 grad utgöres af rena declamationer än den närwa-
 rande. Alla i densamma förekommande tal äro ut-
 teslutande beräknade på att göra stark och bliftran-
 de effect, äro utarbetade ytterligt rhetoriskt och med
 användande af alla hjälpmedel, som erfordras till
 frambringande af en praktfull diction. Senens, af
 en wist sinrikhet utmärkta maner, tyckes vara det
 som talaren eftersträfwat, och till hwilken grad af
 förträfflighet detta kan blifwa användt, ser man af
 de utmärkt wädra predikningarne t. ex. på Jubel-
 dagen (sid. 298—323); Afsted i Adolph Fre-
 dricks Kyrka (sid. 123—144); Om tidens wilst-
 far elser (sid. 252—274) o. s. w. Men detta är en